

Fezlekelerle konu olan konuşmalarımın tamamı cımbızlama yöntemiyle seçilmiş

Günaydın herkese, tekrar merhabalar. Avukat arkadaşlara, bütün izleyen arkadaşlara teşekkür ediyorum, kolaylıklar diliyorum. 3 no'lu fezlekeye dair savunmamı bugün mahkemenizle paylaşmak istiyorum. 3 no'lu fezleke, 2015 yılına ait bir fezleke. Uzun bir fezleke, tamamını okumayacağım. Çünkü çok sayıda standart bilgi dediğimiz KCK yapılanması nedir ne değildir diye sayfalarca şablon bir giriş yaptıktan sonra Ertuğrul Kürkçü, Figen Yüksekdağ, Selma Irmak, Sırrı Süreyya Önder ve benim çeşitli zamanlarda yaptığımız konuşmaları esas alan bir fezleke. Fezlekenin esası Demokratik Toplum Kongresi'nde yapmış olduğumuz bazı konuşmalar. Hakeza basın toplantısında ifade ettiğimiz görüşler, televizyon programında ifade ettiğimiz görüşler ve yanılmıyorsam iki ayrı mitingde yaptığımız konuşmalardan oluşan bir fezleke. Yani 4 veya 5 konuşmamdan müteşekkil bir fezleke. Daha önce de belirttiğim gibi fezlekeye alınan, bana ait olduğu söylenen konuşmalar bütün fezlekelerde olduğu gibi cımbızlama yöntemi ile seçilmiş, birkaç cümle peş peşe getirilerek bir algı oluşturulmuş. Bütün savcıların bizim hakkımızda düzenlediği fezlekelerin, iddianamelerin zaten genel tarzı budur. Sadece bu iddianamede değil, Cumhurbaşkanına hakaret dosyasında ya da başka mahkemelerde açılmış Başbakan'a hakaret ya da TCK 301'le ilgili dosyaların tamamında konuşmalarımın tamamı ya çarpıtılmış ya da cımbızlama yapılmış. Tabii savcıların bilmeden yaptıkları bir çalışma değil. Aleni bir şekilde çarpıtma, kumpas, kamuoyunu yanlış yönlendirme hatta mahkeme heyetlerini yanlış yönlendirme amaçlı düzenlenmiş iddianameler ve fezlekelerdir. Bu nedenle ben konuşmalarımın tamamını istemişim, mahkemeniz de bilirkişiye yazdı ve şimdi elimde bilirkişi tarafından çözümü yapılmış ilgili konuşmaların tam metni var. Ben bunu hem okumak istiyorum kayıtlara geçmesi açısından hem de konuşma bana ait mi değil mi ondan sonra yapabilmem açısından. Bilirkişi raporlarını okuyarak savunmama başlamak istiyorum.

Savcının konuşmalarımı nasıl değerlendirdiği umurumda değil, keşke sözlerimi hayata geçirebilseydik

Önümdeki ilk bilirkişi raporu 13.09.2015 tarihinde Lice ilçesinde yapılan konuşmaya ilişkin iki adet CD ve DVD'nin çözüm tutanağıdır. Bu çözüm tutanağına göre bazı bölümlerde benim konuşmama rastlanmamış, konuşmama rastlandığı bölüm şöyle başlıyor. Onu kelimesi kelimesine okumam gerekiyor ki konuşmanın mahiyeti itibarıyla ne demek istediğim tam olarak anlaşılmalı olsun. Şöyle; Selahattin Demirtaş: Lice'deki miting, otobüsün üzerindeyiz bir görüntü var. Yanımda çok sayıda milletvekili arkadaşım var, on civarında. Bu bir parti mitingi, parti otobüsünün üstündeyiz. Kamuoyuna hitap ediyoruz.

“Değerli kardeşlerim, değerli hemşerilerim, can arkadaşlarım. Tüm arkadaşlarım adına özellikle hepinizi sevgiyle, saygıyla hürmetle selamlıyorum. Hepinize sonsuz teşekkürlerimi iletiyorum. Arkadaşlarımızla birlikte biliyorsunuz günlerdir bir barış yürüyüşü, barış kervanı olarak yol yürüyüşü gerçekleştiriyoruz. Bugün de tarihi boyunca acıların, zulmün en büyüğünü yaşamış, bütün baskılara rağmen geri adım atmamış, direnmiş, özgürlük ve barışta ısrarcı olmuş bir kaledeyiz. Lice'deyiz. Sizlerle birlikteyiz. Hepiniz hoş geldiniz. (sloganlar atılıyor). Bizler size, buraya halkımızın nerede nasıl zulüm çektiğini anlatmaya gelmedik. Lice'den daha fazla zulüm yaşayan yok. Defalarca Lice'ye yaşatılan daha fazla maalesef hiçbir yerde böyle katliamlar, zulümler yaşatılmadı. Bizim bu yürüyüşümüzde anlaşılıyor, gezimizin temel nedeni faşizme halkın barış vurgularını anlaşılıyor. Elbette karşımızdaki muhataplar, Ankara'daki yöneticiler, yıllarca denenmiş, uzun yıllardır defalarca denenmiş, sonuç alınmamış baskı politikalarını bir kez daha deniyor olabilirler. Bir kez daha 80'lerde 90'larda ülkede yaşanan, yaşatılan şeyleri hepimize bir kez daha yaşatmak istiyor olabilirler. Bugün Cizre'de yaşananlar, Silvan'da yaşananlar, Sur'da yaşananlar, Varto'da, Lice'de yaşananlar ve

yaşatılanlar ne kadar sığ bir aklın, çözümden uzak bir aklın topraklarımızda harekete geçtiğini zaten gösteriyor. Şimdi değerli kardeşlerim, biz Ankara'nın akılsızlığıyla, Ankara politikalarının çıkmaz sokak akılsızlıklarıyla da uğraşacak halde değiliz.

Mevzu biz ne yapacağız, burada temel kritik soru budur. Bugün Lice'deyiz. Bu isyanın başladığı yerdeyiz. Dolayısıyla verdiğimiz vereceğimiz mesajların çok doğru, çok iyi anlaşılması lazım. Her şeyden önce Kürt halkı öylesine bir güç, öylesine bir iradedir ki taleplerinden beklentilerinden hiç kimse vazgeçiremez, hiç kimse geri adım attıramaz. Kürt halkı, bir halk olarak Allah'ın yarattığı var ettiği gibi, Kürt gibi yaşamak istiyor. Kendi ana vatanında, köyünde, bağında bahçesinde, tarihiyle geçmişiyile, anadiliyle barışık yaşamak istiyor. Yaşadığı yerlerde kendini örgütlemek istiyor. Atanmışların değil seçilmişlerin yetkili olduğu, kendi meclisleriyle, belediyesiyle kendini yönetmek istiyor. Bu talepler sadece Kürtler için değil, bütün Türkiye için en demokratik çözüm yolunu, en demokratik anlayışı gösteren taleplerdir. Bunlardan vazgeçmek, biz vazgeçsek de halkın vazgeçmesi mümkün değil. Çünkü bir halk kendi elinden dilini, tarihini, geçmişini alırsanız onursuz bir halka dönüşür. Nasıl ki bir bedenden ruhu çekersen, nasıl ki bedenimizden ruhu aldığımızda geriye kemik yığını, et yığını kalıyorsa; bir halkın dilini kültürünü tarihini aldığınızda geriye et yığını kalır. Bundan vazgeçmek mümkün değil. Fakat bizler HDP olarak Türkiye'nin dört bir yanından farklı kimlikler, inançlar, farklı mezhepler, farklı anlayışlar olarak bir araya gelmiş bir parti olarak halkımızın özgürlük taleplerini, halkımızın demokratik taleplerini savunmak, her yerde korkusuzca halkımızı savunmak, her yerde halkımızın arkasında durmak ve demokratik siyasi yollarla çözümü aramak için her zamankinden daha fazla güçlüyüz. Ankara savaşta ısrar edebilir. Birileri Ankara'da tetiğe basmanın kolay olduğunu ve kendilerine oy kazandıracığını düşünebilir ama biz HDP yani Kürt halkının da demokratik siyasi öncüleri olarak bu savaşa dur demek zorundayız. Bunun için halkımızla birlikte barışı haykırmak zorundayız diyerek yola çıktık.

Ankara'daki savaş politikalarını durdurmanın en etkili yolu barış çığlığını daha fazla haykırmaktır. Barış demek teslimiyet demek değildir. Müzakere demek, masaya dönün demek; 'Sayın Öcalan'la masaya yeniden oturun' demek; teslimiyet, korkaklık demek değildir. Halkımız her yerde baskı, katliam politikalarına karşı direnebilecek güçtedir elbette. Ama diyalog kapılarını, müzakere kapılarını sonuna kadar zorlamak da bizim işimizdir. Seçilmişlerin, milletvekillerinin işidir. Çünkü biz size söz veriyoruz. Sizden oy isterken, destek isterken size bir söz veriyoruz. 'Biz bu topraklara demokratik mücadele ile barışı özgürlüğü getireceğiz' dedik ve bunun için yollardayız. Evet, silahlar sussun diye yollardayız. Ve bu talebi bu isteği halkımız adına, sizler adına dile getirirken bir şeyden eminiz; bugün silahların susması en çok da halkımızın (anlaşılmıyor) bizlere yarayacak. Çığlığımızın, haykırışımızın, bu barış yürüyüşünde ortaya çıkan bu barış taleplerinin duyulması gerekir. Kandil'de de Ankara'da da duyulması gerekir.

Biz büyük bir demokrasi gücüyüz. Bütün saldırılara karşı kendimizi koruyacak gücümüz var. Fakat bu saldırılar karşısında eğer çaresiz, eğer umutsuz olsaydık, eğer gerçekten tutunacak hiçbir dalımız kalmıyorsa; evet, belki bugünkü durum daha da derinleşebilirdi. Ama çaresiz olmadığımızı siyasetçiler olarak gösteriyoruz, göstermek durumundayız. Halkımızın öncüleri olarak tek bir insanımız yaşamını yitirmesin diye bizler yollardayız. Siz bize destek verirken, oy verirken Ankara'da gidin koltuklarda oturun diye oy vermediniz. Eğer birileri canını ortaya koyacaksa biz koyacağız; gençlerimiz değil, halkımız değil. Sizlerin ve bizim özgürlük, barış, demokrasi mesajlarını eğer devlet ve hükümet farklı okumaya devam ederse inanın ki kendi kazdıkları kuyuya düşecekler. Kaybeden her zaman zulümden yana olanlardır. Kaybeden her zaman baskıdan haksızlıktan yana olanlar olacaktır.

Bizler mazlum bir halkız. Lice halkı kimsenin dilini, kültürünü yasaklamış bir halk değil. Kimsenin köyünü yaktınız mı? Kimseyi buralardan sürdürdünüz mü? Kimsenin işyerini yaktınız mı? Hep işyeri yakılan, köyü yakılan, mezarası yakılan siz oldunuz. Dili yasaklanan siz oldunuz, mazlum olan sizsiniz, haklı olan sizsiniz. Haklı olan her zaman kazanacaktır. Bu defa da sizler kazanacaksınız değerli kardeşlerim, bundan emin olun.

(Sloganlar atılıyor) Biz de sizlerle gurur duyuyoruz. Biz halkımızın bu direnişçi ruhuyla, bu duruşuyla gurur duyuyoruz. Gurur duyulması gereken birileri varsa sizsiniz. Sizler en zor zamanlarda, en zahmetli zamanlarda mücadele yürütmüş insanlarsınız. Asıl gurur duyulması gerekenler sizlersiniz. Bu nedenle sizlerden ricamız, bütün halkımızdan ricamız; birliğinizi beraberliğinizi asla bozmayın. Bu zor günlerden çıkışın en kritik formülü birlik-beraberliktir. Yan yana durun. Omuz omuza durun. Sadece Lice değil, her yerde ezilen kim varsa, baskı altında katliam altında olan kim varsa onların yanında durun. Dayanışma içinde olun. Bu fırtınalı günler elbet geçecek. Bugün savaş politikaları ile sonuç alacağını düşünenler geçmişte olduğu gibi bir kez daha bunun bir yanığı olduğunu görecekler. Size faşistçe ırkçı saldırılarda bulunanlar kaybedecek, kardeşlik kazanacak. Her şeye rağmen, ne olursa olsun, saldırı nereden gelirse gelsin asla ırkçılığa savrulmadan birbirimizle dayanışma içinde olacağız. Sanmasınlar ki bu ırkçı dalga, faşist saldırılar, parti binalarımızı yakanlar, sırf Kürt'tür diye insanlara saldıranlar, otobüsleri yakanlar sanmasınlar ki onlar kazanacak. Bakın bunların hepsi geçicidir.

Yoksa ırkçılık en kolay olanıdır. Sırf Alevidir diye bilmem nedir diye saldırılmaz, kimsenin işyeri yakılmaz. Arabasını yakmak, evini yakmak onursuzca bir tutumdur. Onurlu olan, doğru olan kimliğini ayırmadan, dinini, mezhebini, inancını ayırmadan ona sahip çıkmak, acısına sahip çıkmaktır. Bizler bu nedenle HDP'yi var eden bu kardeşlik duygusuyla, eşitlik, adalet duygusuyla büyüdük. Bu yüzden bu noktaya geldik. Sizler öncülük yaptınız en zor günlerde partimize sahip çıktınız şimdi partimiz halkımızdan destek alarak iktidarı düşürmeyi başardığı için bu kadar saldırı altındadır. Partimizde artık sadece Kürtler yok; Türkler var, Araplar var, Çerkesler var, Lazlar var, Gürcüler, Ermeniler, Aleviler, başörtülüler var. Êzidî var, Süryani var her halktan her inançtan insanımız var, milletvekilimiz var. Türkiye'nin zengin fotoğrafı ne ise HDP artık tıpkı bir çiçek bahçesi gibi rengarenk bir partidir. Hazmedemedikleri şey budur işte, içine sindiremedikleri budur. Çünkü HDP'nin başarısı demek sadece Türkiye'de değil Orta Doğu'da halkların başarısı demektir. Bu coğrafyada tek bir kimlik, tek bir inanç yoktur. Bütün kimlikler, bütün inançlar, mezhepler geçmiş yüzyıllarda 300-400 yıldır bir biriyle savaşarak, birbirini katlederek bak bugünlere geldi. Bütün Orta Doğu'ya bir bakın, özellikle Müslüman halkına, İslam coğrafyasına bir bakın; kandan gözyaşından başka ne var? Sadece iç savaşlar var ve sadece birbirlerini katlediyorlar. Kim kazanıyor? Nerede, hangi Müslüman kazanmış? Kaybedenler hep biziz. Dolayısıyla değerli kardeşlerim eğer bir çıkış yolu arayacaksak sadece Kürtler olarak değil, sadece Müslümanlar olarak değil, Sünniler olarak değil coğrafyamızda Kürdistan'da, Orta Doğu'da, Anadolu'da ezilen hangi halk varsa el ele vereceğiz. Birlikte direneceğiz, kendi kimliğimizi kültürümüzü de inkâr etmeden onu ezdirmeden kendi ana vatanımızı ve tarihimizi unutmadan, haklarımızı da savunarak hep birlikte kurtuluşa gideceğiz. Bak işte Rojava'da denenilen budur. Rojava'da hayata geçirilmeye çalışılan budur. İşte bu nedenle HDP'yi büyük bir tehdit ve tehlike olarak görüyorlar. Bu yüzden bizi ortadan kaldırmaya çalışıyorlar. Sizler cefakar, fedakar, emektar Lice halkı, HDP'ye son seçimde yüzde 94 destekle sahip çıktınız. Yani buradaki halkımızın tamamı bu projeye destek verdi. Bu kardeşlik projesine destek verdi. Sizin yüzde 96'yı kusura bakmayın hakkınızı yemeyelim. İnanın ki tek suçumuz budur işte. Lice'nin başka suçu günahı yok. Kendi iradesinin arkasında yüzde yüz durduğu için Türkiye genelinde yüzde 12 oy ve 6,5 milyon insan bu projeye destek verdiği için bu saldırı altındayız. Bu saldırıları kırmanın yolu HDP'den vazgeçmek değil, HDP'ye daha sıkı sıkıya sarılmaktır. Bunun kıymetini Ankara anlamamış olabilir. Bunun değerini Ankara anlamamış olabilir. Ne kadar kıymetli bir iş yaptığımızı Ankara anlamamış olabilir ama bu mücadeleyi yürüten Kürt hareketinin bütün bileşenlerinin de bunun kıymetini anlamasını bekliyoruz. HDP az buz bir iş yapmadı. Büyük fedakârlıkla, baskıyla, seçim kampanyasındaki bombalama ve tehditlere rağmen binbir zorlukla büyük bir zafer ve başarı elde etti. O nedenle Kürt hareketinin de bütün bileşenlerinin de HDP'nin yürüdüğü yolun nereye vardığını, nereye varmak istediğini bilmesi

gerekir. Halkların Demokratik Partisi bütün bu bileşenlerle işte bütün bu çiçek bahçesi duruşu ve ruhuyla Sayın Öcalan'ın desteğiyle yürüdü ve bugünlere geldi. Bunun kıymetini o nedenle herkesin iyi anlaması lazım. HDP neyin ne olduğunun farkındadır. Halkımızın üzerindeki tehditlerin ve tehlikenin farkındadır. Katliam politikalarının farkındadır. Tarihi olarak nereden geldiğimizin nereye gittiğimizin farkındadır. Biz halkımızın çıkarlarının nerede olduğunu iyi görüyoruz. Yürütülen bütün çalışmaların ve çabaların bizi özgürlüğe doğru götüreceğinin farkındayız. Ama isteğimiz şudur ki herkesin HDP'nin farkında olması lazım. Biz nasıl halkımızın direnişinin, onurunun arkasındaysak, bütün Kürt hareketinin de HDP'nin arkasında olması lazım. 1 Kasım'da HDP seçime giriyor. HDP bir kez daha halkının özgürlüğünü düşünerek 1 Kasım'da zafere yürüyor. Bizim bütün dostlarımızın da bunu görmesi lazım. Bütün Orta Doğu ve hatta uluslararası camia 1 Kasım seçimlerine kilitlenmişken, herkes hesabını 1 Kasım üzerine kurmuşken bizler seçimden vazgeçemeyiz. Buralarda seçim güvenliğini ortadan kaldırmak için sokağa çıkma yasakları, operasyonlar yapıyorlar. Ama bize düşen koşullar ne olursa olsun HDP'yi bu seçimde bir kez daha yüzde 10'nun değil yüzde 13'ün üzerine taşımak, yüzde 20'lere taşımak olmalıdır. Burada tabii ki seçim döneminde Lice'ye büyük görev düşüyor demeyeceğim zaten orada topu topu yüzde 4 kalmış. Lice'ye daha nasıl görev düşecek. Lice daha görevini nasıl yapacak. Asıl görev Lice'nin bu duruşuna uygun bir sahiplenmeyi Türkiye'nin batısında görmektir. Asıl görev Türkiye'nin batısına düşer. Lice üzerine düşeni yapıyor. Asıl Türkiye'nin batısındakiler bu eli tutmalı, Türkiye'nin batısındakiler bu iradeye sahip çıkmalı. Birlikte yaşam, beraber yaşam, bölünmeden, parçalanmadan, birbirine düşmanlaşmadan, yozlaşmadan yaşam. İç savaş olmadan huzur içerisinde bir yaşam. Bunu Lice istiyor, Cizre istiyor. Bu nedenle kendi iradesine sahip çıkıyor bu nedenle atanmışlar değil seçilmişler beni yönetsin diyor. Özyönetim budur işte. Türkiye'nin batısı HDP'ye kıymet verdi, bizim için çok değerlidir ama bugünlere daha fazla sahip çıkmak için Edirne'den, İstanbul'dan, İzmir'den, Antalya'dan Cizre'ye, Lice'ye, Yüksekova'ya sahip çıkan sesleri duymak istiyoruz. Çünkü buradaki el birlikte yaşam, özgür ve kardeşçe yaşam elidir. Bu elin de havada bırakılmaması ve bu elin tutulması lazım.

Herkes bir oyundan, bir tezgâhtan bahsediyor. Eğer ortada bir tezgah varsa gerçekten Türk'ü Kürt'ten ayırmaya yönelik bir tezgah varsa ve Türkiye'nin batısı bu tezgaha düşmeyeceğiz diyorsa bunun yolu Kürtlerin işyerini yakmak değil, Kürtlerin elinden omzundan tutmaktır. Kürt zaten barış elini uzatmış. Sen adamın işyerini yakarsan bir arada yaşam nasıl olacak kardeşim? Nasıl olacak? Sizlere, işte Lice'ye getirmemizin nedeni budur. Lice zaten fedakârca üzerine düşeni yapıyor. Asıl Lice'den bizler Türkiye'ye mesaj vermek istedik. Asıl burası, fedakârlığın yapıldığı yerdir, zulmün katmerli olduğu yerdir. Buradan batıya seslenmek istiyoruz. Burası zaten barışa hazır. Siz de eğer (anlaşılmıyor) işletirseniz akan duracaktır, çatışmalar duracaktır. Bir an önce ateşkes istiyorsak, bir an önce silahlar sussun, eller tetikten çekilsin diyorsak işte Lice barışı haykırdıkça oradan batıdan da barış sesinin yükselmesi gerekiyor. Siz değerli kardeşlerim, sizler hakkınızı hukukunuzu ararken elinizden çalınmış, alınmış olanı ararken hiçbir zaman mağdur olan mazlum olanı asla bir kez daha mağdur etmediniz. Bunlardan sonra da halkımızın bu çizgisini bozmaması lazım. Bizler acılar, cenazeler arasına ayırım koymadık. Askerin-polisin canı can değil midir dedik? Onun anası babası ana-baba değil mi dedik? Onun yüreği yürek değil mi dedik? Kürt gencinin, Kürt gerilisinin ana babası nasıl ağlıyorsa Türk'ün de, askerinin de, polisin de ana babasının acısı aynıdır. Gözyaşları arasında fark var mıdır? Bunu analardan daha iyi anlayacak kim var? O yüzden acılar arasına bu güne kadar ayırım koymadınız bundan sonra da öyle yapın. Hepsi bizim evlatlarımızdır demeye devam ediyoruz. Bu doğru bir çizgi, doğru bir duruştur. Bakmayın siz öyle ülkenin Cumhurbaşkanı, Başbakanı çıkıp televizyonlarda 2 bin tanesini gömdük diyorlar. 2 bin teröristi öldürdük diyorlar. Yalan mı doğru mu onu tarih yazacak ama

el insaf. 2 bin terörist gömdük onları temizledik dediğiniz 2 binin de anası babası yok mu? Onların da acısı acı değil mi? Hadi 2 bin taneyi milleti kandırmak için kafadan atıyorsun. 2 bin değil 20 olsun, 2 olsun. O 2'nin de anası babası vardır. Bak Dağlıca'da, Iğdır'da orada öldürülen askerin polisin anası babası nasıl ağlıyorsa; şehirde, dağda öldürdüğün Kürt gençlerinin anası öyle ağlıyor. Analar ağlamasın diye yola çıkan sen değil miydin? Buna destek veren biz değil miydik. Anaların ağlamasın diye sadece Türkün anası ağlamasın diyemezsin. Sadece Türkün anası ağlamasın diyemezsin. Bunların acılarının arasına fark koyamazsın. En büyük tehlike budur işte. Bakın dün ne diyordu? Dün diyordu analar ağlamasın diye yola çıktık. Başbakan bugün diyor ki ama birlikte ağlayabilirsiniz, ağıt yakabilirsiniz. Ne kadar yazık ne kadar yazık. Bu politikalar hepsi kaybetmiş tüketilmiş politiklardır. Sandık için oy için yapıyorsanız oradan da yanılıyorsunuz. Türkiye toplumunun vicdanı uyanmıştır artık. Emin olun şu TV'lerde otobüs yakanlar, parti binaları yakanlar inan ki Türkiye toplumunun geneli böyle değildir. İnsan artık vicdanlıdır olup bitenleri görüyorlar. Bak şehit cenazelerinde anneler, babalar, kardeşler nasıl haykırıyorlar (anlaşılmıyor) savaşına evlatlarımızı kurban etmeyeceğiz diyorlar. Haklılar, hiç kimse bu savaşa evlatlarını kurban etmek zorunda değil. Müzakere kanallarının ziyaret kanallarının açılması için sonuna kadar uğraşacağız ve hazırız. (anlaşılmıyor) gün gelecek yakın zamanda bir kez daha bir kez daha bizler... “

Bitiyor başka bir CD'de devam ediyor.

“Demokratik talepler bizim vazgeçebileceğimiz bir durum değil. Biz vazgeçsek, 80 milletvekili çıksa dese 'Kürtler hiçbir şey istemiyor' siz yine vazgeçmezsiniz. O nedenle HDP'ye baskı yapacağınıza halkın sesine kulak verin. Halkın taleplerine kulak verin. Halkın iradesine seçilmişlerine baskı yapmaktan vazgeçin. Bir tane değil, belediye başkanlarının hepsini içeriye atsanız; milletvekillerinin dokunulmazlığı değil, 80 insanı içeri atsanız da halk taleplerinden vazgeçmez. 80'imizi de katletseniz halk yine vazgeçmez. Korku ile baskı ile halkın özgürlük taleplerine geri adım attıramazsınız. Örneği burada Leyla Zana, 15 yıl içeride yatırdınız. Ne oldu? O yanlış politikaları savunanlar Leyla Zana'nın davasını düşürdü mü? Yok, daha da büyüdü. Bak milyonlar artık bu dava (anlaşılmıyor) davasına dönüştü. Küçülenler kim oldu şimdi bir kez daha aynı politikalara dönerse? Evet, halk belki zarar görür bedel öder ama kaybetmez. Devlet kaybeder, hükümetler kaybeder, Ankara'daki siyasetçiler kaybeder. Olan yitip giden canlara olur. Çekilen zulme olur, acılara olur. 10 yıllarımızı kaybetmiş oluruz ama halk davasından vazgeçmez. Bir insanın dili, tarihi, kimliği, inancı onun haysiyeti onurudur. Hiçbir onurlu halk bunlardan vazgeçmez. Kökünü kazısanız yine vazgeçmez. Tek bir kişi kalsa yine vazgeçmez. Ankara'nın artık bunu anlaması bunu kafasına sokması lazım. Bizler buradan ayrılıyor. Yüreğimiz, gönlümüz sizlerle. Biz Lice'yi, Lice'nin duruşunu direnişini, Lice'nin bu tarih yazan serhildan duruşunu gönlümüze kazıyarak buradan ayrılıyor. İnşallah yakın zamanda barış yolunun açıklandığı müjdesini halkımızla paylaşmak istiyoruz. İnşallah o günler yakındır hep birlikte bunu başaracağız. Sizlere bütün arkadaşlarım adına sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. Allah hepimizin yolunu açık etsin, Allah bu barış özgürlük yürüyüşünde hiçbirimizi mahcup etmesin. Sağ olun var olun değerli kardeşlerim, değerli hemşerilerim.”

Bu Lice'de, mitingde yaptığım konuşma. Bu konuşmanın yapıldığı tarih 7 Haziran-1 Kasım arasındır. Bazı yerlerde sokağa çıkma yasakları ilan edilmiş, bazı ilçelerde hendekler kazılmış ama yoğun bir çatışma ve operasyon başlamamış, biz de durdurmaya çalışıyoruz. (Mahkeme başkanının araya girerek 'bu okuduğunuz konuşmanın herhangi bir yerine itirazınız var mı' sorusuna) Yok. Yani anlaşılmayan yerler var ama önemli değil. Esas itibarıyla meramımı anlatan bir bilirkşi çözüm tutanağı olmuş. Bu konuşma bana aittir içeriğine de katılıyorum.

Dediğim gibi çatışmaları durdurma amacıyla yaptığımız hem seçim kampanyası hem de gerilimleri durdurmaya yönelik gezilerimizden bir tanesiydi. Birçok ilçeye ve ile gittik. Şimdi savcı fezleke de konuşma metnini almadan '13.09.2015 tarihinde Lice'de yaptığı konuşma, işte hendek-barikatları direniş olarak sahiplenme ve bunun hazırlığını yapma mitingi' olarak fezleke ve iddianamede yorumlamış. Başka konuşmalar da var onları da ben okuyayım sonra değerlendirmemi bütünlüklü yaparım. Ama savcıya göre bu konuşma bir terör propagandasıymış.

Devam ediyorum. Şimdi 24.10.2015, yani Lice'de konuşma yaptığım tarihten yaklaşık 40 gün sonraki bir başka konuşmam, İMC TV'de yayınlanmış, muhtemelen DTK'de yaptığım konuşmadır. Canlı yayınlandığı için İMC TV'den alınmış kayıt CD'ye kaydedilmiş ve bilirkşi çözüm yapmış. Bu konuşmam da fezlekeye terör propagandası olarak alınmış tabii ki. Belki avukatlarım değinecektir birkaç konuşma birleştirilerek terör propagandasından sevk maddesi düzenlenmemiş, örgüt yöneticiliğine dönüştürülmüş. Bu konuşmalar benim örgüt üyesi de değil örgüt yöneticisi olduğuma dair delil olarak konulmuş. Şimdi bu konuşmayı okuyorum. 24.10.2015 tarihli Diyarbakır'da bir kapalı salonda yaptığım konuşmanın çözümü. Konuşmanın başı alınamamış.

"... kaynaklı yeniden çatışmaların başlamasından kaynaklı her birimizin kaygıları ve geleceğe dair korkuları vardır. O toplantıda da hatırlanırsa bizler parti olarak, HDP olarak sürece nasıl yaklaştığımızı neler yapmamız gerektiğini hem kendi cephemizden ifade etmiş hem de bu süreçte her birimizin ve tarafların üzerine düşen görevleri konusunda görüş alışverişi yapmıştık. Sizlerin eleştirilerini, kaygılarını, önerilerini dinlemiştik. Şimdi aradan geçen bu kısa süre zarfında maalesef bu masa etrafında görüşlerini belirten her bir arkadaşımın ifade ettiği kaygılar fazlasıyla hayat buldu. Gerçekleşmemesi için uğraştığımız bütün olumsuzluklar maalesef ki önemli ölçüde gerçekleşti. En önemlisi de bizler bu topraklarda bu bölgede özellikle Diyarbakır'da çok sayıda ölümle, cenazeye, acıyla karşılaşmış bir toplum ve topluluk olarak en önemli başlığımız ve en önemli hassasiyetimiz çok doğaldır ki çatışmaların, savaşın durmasıdır. Hani denir ya ateş düştüğü yeri yakar. Bizler hep ifade ettiğim gibi ateşin düştüğü yerde hala yangının içerisinde yaşamaya çalışan nefes almaya çalışan insanlarız. Savaş denildiğinde, çatışma, ölüm denildiğinde, savaştan kaynaklı acılar ve onun sonuçları denildiğinde İzmir'de yaşayan insanımız başka bir şey anlıyor olabilir. Ya da yeterince idrak edemiyor olabilir. Kayseri'de yaşayan Samsun'da Ordu'da Tekirdağ'da yaşayan arkadaşlarımız kardeşlerimiz yeterince bunun sonuçlarını idrak edemiyor olabilir bu da normaldir. Çünkü 40 yıldır onun 30 yılı OHAL ve sıkıyönetimlerle geçirmiş bir bölgede yaşayanlar ve her günü silah ve bomba sesiyle sokağa çıkma yasaklarıyla ölümle, morgların hastanelerin önünde ya da taziyelerde, mezarlıklarda geçirmiş bir halkın savaş denildiğinde ne hissettiğini anlayabilmek için hiç değilse insanlarımızın bir haftasını burada geçirmeye davet ediyoruz. Barış dediğimizde, ateşkes dediğimizde, yeniden müzakerelere başlansın dediğimizde bunu vatan hainliği bunu ülkeye ihanet bunu devletin bölünmesi girişimi olarak tanımlayanları ben bir hafta da olsa burada yaşamaya devam ediyorum. Hakkari'de Şırnak'ta Van'da 3-5 gününü hiç olmazsa halka birlikte geçirmeye davet ediyoruz. Biz bu işi daha savaşla çözeriz diyenleri hiç değilse bir gecesini bir polis kulübesinde polis memuruyla birlikte nöbet tutmaya davet ediyoruz.

Daha fazla savaşla biz bu işi hallederiz, yeterince operasyon yapılmıyor diyenleri, siyasetçileri, hiç değilse bir gece askerle birlikte mevzide sabahlamaya davet ediyorum. İşverenleri, sanayi odası temsilcilerini, en azından birkaç gününüzü buradaki gerçeği en azından yerinde gözlemleyebilme

açısından buradaki işverenle esnafı dayanışma adına da olsa ve gerçeği yerinde izleyip, gözleyip, doğru tahminlerle, doğru sonuçlara, doğru önerilerle doğru çözümlerle gitme adına buralarda geçirmelerini öneriyoruz. Buradan lütfen şu anlaşılmasın: Yaşanan bütün sorunlar tek taraflıdır. Hayır. Ortada bir çatışma var. Bir savaş var. Bu çatışmadan kaynaklı yaratılan çift taraflı mağduriyetler var. Biz onları görmüyor, duymuyor değiliz. Bunların üstünü örtecek, görmezlikten gelecek de değiliz. Fakat en nihayetinde bizim siyasi olarak muhatabımız, yani bu işin çözümünde, hükümet olarak, devlet adına sorumluluk almasıdır.

Adım atmasını beklediğimiz, parlamentoda 13 yıldır çoğunluğu elinde bulundurmuş, en nihayetinde geçici bir hükümetle de olsa Türkiye’de hala iktidar olma pozisyonunu koruyan bir siyasi irade var. Bizler eğer toplum olarak barış mevzusunda, barış konusunda hemfikirsek bir talebimizi hükümete yöneltmek zorundayız. Bu işin doğası gereğidir. Devasa bir sorundan bahsediyoruz. Geçen toplantıda bu konudaki düşüncelerimi sizinle paylaşmıştım. Şimdi uzun uzun hatırlatmak istemiyorum ama 120 yıllık belki de 150 yıllık bir geçmiş olan bir sorunun, Osmanlı’dan devraldığımız, Osmanlı’dan itibaren ortaya çıkmaya başlamış, Cumhuriyetle birlikte büyümüş, kangrenleşmiş bir sorunu 2015 yılında, bir kez daha “ben daha fazla askeri operasyonlarla çözerim” diyen bir hükümete biz öncelikle iğneyi batırmak zorundayız. Çuvaldızı sonra başkalarına batırırız. Ama hükümet kendini bu konuda pir ü pak, süttten çıkmış ak kaşık gibi gösteremez. Öncelikle hükümetin geçici hükümet bile olsa barış konusunda tutumunun, uzlaşmaz tavrının teşhir edilmesi ve eleştirilmesi lazım. Bu kadar büyük, devasa bir sorun, hele de Orta Doğu’da, adeta kaynayan bir kazana dönüşmüşken, Türkiye’nin içinde diyalogla, müzakere ile çözülecek bir sorunun, tam da çözümün arifesinde, masayı devirip, müzakereleri ortadan kaldırıp, yeniden çatışmalı ortama sevk etmek akıllıca bir siyasi hamle, akıllıca bir siyasi iş olmamıştır. Belki hükümet şöyle düşünmüş olabilir. Bizler seçim atmosferinde HDP’yi zor durumda bırakmak için ateşkesi bir gerekçeyle bozarız. Süreci zaten bitirdik. Ve bu çatışma ortamından HDP olumsuz etkilenir. Oyların bir kısmı AKP’ye diğer partilere dağılacak. Baraj altında kalmamızla birlikte yeniden tek partili iktidar dönemine geçilecek diye düşünmüş olabilir. Bunun da tutmadığı, toplumsal karşılığının olmadığı ortaya çıktı. Fakat bu bile siyasi ahlak ve etik açısından son derece sakıncalı bir yaklaşımdır. Bir parti olarak AKP böyle düşünebilir ama devlet dediğimiz, ortak akılla yönetilen organizasyonun böyle düşünmek gibi bir vahim hatayı yapmış olmasını biz halen anlamlandırmakta zorlanıyoruz. Rusya, Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere başta olmak üzere Almanya, Avrupa Birliği’nin önemli ülkeleri, Çin, İran, bölgedeki önemli aktörlerin neredeyse tamamı, Suriye ve Kürdistan Federal Bölgesindeki Kürtler başta olmak üzere Kürtlerle iyi ilişkiler, etkili iyi ilişkiler geliştirme gayreti içerisindeyken, Kürtlerin nüfus olarak en yoğun yaşadığı Türkiye’de maalesef ki var olan, ağır aksak yürüyen çözüm süreci de bitirilmiş, içeride ve dışarıda Kürtlerle yürüyen bütün diyalog kanalları kapatılmış, adeta intihar edercesine tıkatılmıştır. İşte bunları anlamakta zorlanıyoruz.

Türkiye Cumhuriyeti devletinin böyle tarihi kritik bir dönemde, bu kadar akıl dışı hareket ediyor olmasını gerçekten de anlayamıyoruz. Seçim bahanesiyle, seçim gerekçesiyle yapılamayacak basit taktik hamleler, stratejik kırılmalara dönüştü, dönüşmek üzere. Şimdi bulunduğumuz noktada hâlihazırda yaşadığımız sorun, sıkıntıların birçok nedeni ve birçok kaynağı var. Ama özü itibarıyla bir masa etrafında konuşamıyor olmak, müzakere edemiyor olmak, sorunlarımızı siyasetle çözebileceğimize olan inancın zayıflamış olması en temel sorunumuzdur. Mevzu anadilde eğitim, mevzu özerklik, siyasi talepler, kültürel, ekonomik talepler mevzusundan çok önce güven problemidir. Zar zor, binbir güçlkle yarattığımız kısmi güven ortamı da Dolmabahçe Mutabakatı ve

sonrasında yaşanan gelişmelerle, akabinde genel seçimlerde HDP'nin başarısı ile birlikte tuzla buz olmuştur. Şu anda ortada bir güven kavramından söz etmek maalesef mümkün değildir.

Oysaki çözüm süreçlerinin, müzakerelerin olmazsa olmazı güvendir. Asgari güven ortamı sağlanmadıkça tarafların masa etrafında buluşmaları ya da konuşmaları ve sonuç almaları imkânsızdır. Güveni nasıl yaratabiliriz. Bizler mevcut güvensizlik ortamını bir veri olarak kabul edip, artık durum bundan ibarettir. Herkes başının çaresine baksın, diyemeyiz. Yeniden güven ortamı oluşturmamız, tesis etmemiz lazım. Seçim süreçleri, Türkiye gibi derin bir kutuplaşmanın, kamplaşmanın olduğu bir ülkede, seçim dönemleri maalesef ki güvensizliği derinleştirmeye neden olan süreçlerdir. Seçim dönemlerinde siyasetçilerin yüreğinde birazcık vicdan varsa o da kayboluveriyor. Seçim dönemlerinde herkes, neredeyse bütün siyasetçiler bir anda kurt adama dönüşüyor. Ve seçim endeksli, kazanım endeksli bütün taktik hamleler, bütün girişimler var olan uzlaşma zeminini de tuzla buz edecek şekilde güvensizliği iyiden iyiye derinleştiriyor.

Ve son on yıldır, neredeyse bir buçuk yılda bir seçim yaşadığımız ülkemiz. Şimdi bu kadar çok yoğun seçimin yaşandığı bir atmosferde, siyasi ortamda güveni yeniden tesis etmek de kolay bir iş değildir. Herkes, her parti kendi siyasi amaçları ve çıkarları doğrultusunda, rakip olarak gördüğü diğer siyasi partileri ve özellikle de partimizi hedef alan, düşmanlaştıran, kamplaşmaya ve ötekileştirmeye yol açan bir dil ve politika üretiyor. Bu da çözüm sürecinde yeniden güveni sağlama konusunda elimizi zayıflatıyor. Şimdi seçime bir hafta var. Partimizin 7 Haziran 2015 seçimlerinde aldığı oy ortada. Yüzde 13 gibi bir oy aldık. Anketler şu veya bu şekilde barajı aşabileceğimizi gösteriyor. Ama burada çok açık yüreklilikle huzurlarınızla şunu ifade etmek istiyorum: Partimin baraj altında kalma ihtimalini de, o ihtimali de göz önüne alarak ve bu riski de göze alarak seçime bir hafta var. Eğer müzakere sürecinde, yeniden müzakereye başlama, yeniden ateşkes sürecine başlama yönünde bir irade görürsek, oy kaybeder miyiz, kaybetmez miyiz, buna hiç bakmadan anında müzakereleri destekleriz.

Bakın seçime bir hafta var ve biz bu riski almaya hazır olduğumuzu ifade ediyoruz. Seçime bir hafta varken bu riski alıyorsak, seçimi atlatmış, seçimden çıkmış bir parti olarak hayli hayli bu noktada hazır olacağız. Çünkü yakın dönem deneyimlerimiz, tarihsel mirasımız ve birikimlerimiz bize şunu defalarca ispatladı ki; çatışmayla, silahla, operasyonla, askeri eylemle, bombayla ve benzeri silahlı faaliyetlerle, karşılıklı olarak ne kadar öldürücü davranılırsa davranılsın, kayıpların tamamı toplumun kayıp hanesine yazılırken maalesef ki çözüm adına ilerleme kaydedilemiyor.

Silah çözümün önünü açan, çözümü güçlendiren bir realite olarak devreye girmiyor. Tam tersi güven bozucu, toplumda ve özellikle Türkiye'nin batısı ve doğusu arasında, Türkler ve Kürtler arasında, duygu kırılmasına, algı kırılmasına, derinlikli olarak yol açan bir olguya dönüşüyor. Bizler sivil siyasette ve sivil toplumda görev yapan insanlar olarak; silah dışı, şiddet dışı, ölme ve öldürme dışı bir yöntemde ısrarcı olabilmek adına bu rolü ve misyonu üstlendik. Eğer ki başarılı olamayacağımıza inansak, bir adım dahi demokratik siyasette ilerleyemeyeceğimize inansak hiç kimseyi seçimlerle yormaya davet etmeyiz. Hiç kimseyi sandığa davet etmeyiz. Ama biz inancımızı yitirmiş değiliz. Çünkü başka bir seçeneğin kalıcı bir barışa bizi bu topraklarda götüremeyeceğine inanıyoruz. Silahların susması konusunda ısrarlı ve kararlı talebimizin ve çağrılarımızın altındaki gerçeklik budur. Ölüm bu topraklarda, hele hele çatışma ve savaş yüzünden yaşanan ölümler, bu topraklarda kardeşliğimizi güçlendirmiyor. Halkların Demokratik Partisi, halkların kardeşliği, eşitliği ve adil birlikte yaşamı üzerine kurulmuş, var olmuş bir siyasi partidir. Çatışmalar ve savaşın en çok da HDP...

Türkiye'nin tamamında halklarımızın, inançlarımızın, kimliklerimizin; çiftçiden esnafa herkesin toplumsal sorunlarını, kadın erkekten, genç yaşlıya kadar herkesin bulunduğu cinsiyetten veya toplumsal gruptan kaynaklı sorunları çözme iddiasıyla yola çıktık. Biz sadece Kürtlerin partisi değiliz. Türkleri de kapsayan ve Kürtlerin bütün siyasi, kültürel ekonomik taleplerini, sosyal taleplerini amasız ancaksız savunan fakat bunu da aşan bir Türkiye partisiyiz. Bizler Türkiye'nin her yerinden oy isterken ve oy alırken şuna çok dikkat ettik, özen gösterdik: Bize verilen oylar Türkiye'de artık tekçi sistemin, yani tek dile veya tek etnisiteye, tek ırka, tek dine dayalı sistemin değişmesi üzerine bir çağrıya verilmiş oylardır. Hep şu söyleniyor ya, bizi birleştiren şey dildir. Biz dilde tek olmazsak millet olamayız. Millet olamazsak bölünürüz, parçalanırız. Kuruluş felsefesi itibariyle bu şekilde kurgulanmış olabilir. Bunun dışında bir alternatif düşünmezseniz dediğiniz doğru olabilir. Evet milletler tek dile sahip olursa, tek etnisiteye sahip olursa orada ulus kendi içerisinde başka hiçbir arayışa girmeden, onun etrafında o tarih ve o dil etrafında birleşebilir, tek millet olabilir. Ama bizler gibi neredeyse 30 medeniyetin mirasını devralmış, çok sayıda etnik grubun, halkın, ulusun bir arada yaşadığı çoğulcu toplumlarda, tek dil dayatması veya etnisiteye dayalı ulus dayatması tam da bölünmenin veya gerilimin kaynağı olacaktır. İşte HDP olarak biz öncelikli olarak Türkiye'nin batısında hiçbir kaygıya, korkuya mahal vermeden, ülkemizin bölünmesine doğru giden yolu derinleştirmeden, tam tersine bölünmüş olan toplumu bir arada tutabilecek yeni formüller ve öneriler geliştirdik. Çoğulcu demokrasi etrafında çoğulcu bir ulus yapısı önerdik. Türkçe, Türk milleti, Türk dili, Türk tarihi, Kürt geçmişi... Bunların hepsi bu toprakların birer gerçeğidir. Biz bunun reddi, inkârı veya yok edilmesi üzerine bir öneri yapmadık. Ama aynı şekilde Kürtlerin, Arapların, Çerkeslerin, Ermenilerin, Pomakların, Boşnakların kim varsa bu topraklarda herkesin bir etnik aidiyeti bir dili var, bir geçmişi var. Her biri bu toprakları kendine vatan bellemiş halklardır. Her birisinin anadili, kendi kültürü ve geçmişi en az Türk milletinin dili ve kültürü kadar kıymetlidir, önemlidir. Onunla eşit derecede, yan yana kardeşlik hukuku içerisinde anayasal güvence altında kalınmalıdır. Biz böyle bir ulus olarak, çok dilli yapımızla, birbirimizi daha çok severek, birbirimize daha çok saygı göstererek, bir arada yaşayabiliriz dedik. İnsanlarımız yüzde 13 oy verdiler. Oyların çok önemli bir kısmı yine Kürtlerin verdiği oylardır. Hesaplarımıza göre 11.2 kadar Kürtlerden oy aldık. Ama burada mevzu nicelik değildir. Biz Türkiye'nin neredeyse yüzde 50'sinden destek aldık, sempati aldık, dua aldık. Bu da anketlerde, araştırma sonuçlarında ortaya çıktı. Bu konuda siyasetin en yüksek oy oranıyla desteklenmiş partisi biziz. Evet 4'üncü parti olduk oy itibariyle ama anketlerde ortaya çıktı ki 'HDP'nin kurmuş olduğu siyaseti beğeniyor musunuz?' sorusuna yüzde 50'ye yakın destek çıktı. Bu çok önemlidir işte. Bunun oya dönüşüp dönüşmemesi bizlerin başarısına bağlıdır. Bu ayrı bir mevzu ama Türkiye'nin yarısı artık bu politikayı benimsedi. Yani bir arada yaşayacağız, bölünmeyeceğiz, savaş ve çatışma olmayacak, askerimiz polisimiz yaşamını yitirmeyecek, Kürt genci yaşamını yitirmeyecek ve bizler giderek demokrasiyle tanışan bir ülkeye dönüşeceğiz. Bu insanlarımızı korkutmadı, ürkütmedi. Yeni bir ulus yapısından ve ulusal birlikten söz ediyoruz. İkincisi, böyle çoğulcu bir ulusun çoğulcu bir devlet tarafından yönetilmesi lazım. Tekçi ulus, tekçi devlet yapılanmasının her ikisi de değişmeli ki değişim anlamlı olabilsin. Çok dilli, çok kültürlü bir ulusu tek adam yönetemez. Tek yetkili parlamento da yönetemez. Yerinden yönetim dediğimiz, yerel yönetimlerin güçlendirilmesi, özerklik, öz yönetim, nasıl adlandırırsanız. Türkiye'nin her yerinde herkesin kendini ifade edebildiği, yönetime katılabildiği, temsil kabiliyetlerinin güçlü olduğu, belediye meclisleri, il genel meclisleri inşa edebildik. Bütçe yapma yetkisi, kendi bütçesini yapma, harcama yetkisi. Tarım müdürlüğünde veya tarım bakanlığında değil, o ilin meclisinde olsun. Turizm, hayvancılık, sosyal politikalar, yerel güvenlik hizmetleri, kadın politikaları, yatırım ve teşviklerin nereye yönlendirileceği, eğitim politikaları ve yerel sağlık politikaları bunların tamamının yetkisini bütçeyle birlikte yerel meclislere verelim. Yerel meclisler kimlerden

oluşacak? Asgari olarak o kentte yaşayan her azınlık grubunun koltuğu olacak ve kontenjanı olacak. O kentte Aleviler azınlıktaysa Alevilerin kontenjanı olacak. Êzidîler, Süryaniler, Hıristiyanlar varsa kontenjanı olacak. Dersim gibi bir memlekette Sünniler azınlıktaysa Sünninin kontenjanı olacak. Ama herkes temsil edilecek. Belediyeler ve yerel meclisler karar alırken kendi başına yeterli çoğunluğu sağlasalar bile sivil topluma danışmadan, onları bir danışma kurulu olarak fikirlerini almadan karar alamayacaklar. Eğer ekonomi alanında yasa yapıyorsa, kent meclisi konuyla ilgili bir yasayı görüşüyorsa, kentin bütün dinamiklerinin toplantıya katılıp görüşlerini belirtme hakkına sahiptir. Bütün bu görüşlerin meclis toplantısında aleni bir şekilde canlı yayında tutanağa geçilecek şekilde söyleme hakkına sahiptir. Veya diğer kent bileşenleri, kendisiyle ilgili bir karar alınırken, katılımcı bir demokrasiyle bütün o kentin yasa yapma sürecine katılma hakkına sahiptir. Kent çok dilli bir eğitim istiyorsa, o konuda müfredat hazırlama, kitap basma veya eğitim kurumu açma öğretmen atama bunların tamamı kent meclisinin görevleridir. Bunları yaparken 81 vilayetteki meclisler neye dayanarak yapacaklar? Ülkenin bir tek Anayasası var, herkes Anayasaya uymak zorunda olacak. Anayasaya aykırı alınan kararlar AYM'ye götürülebilecek. Dolayısıyla hiçbir özerk meclis kendi başına buyruk karar alamayacak. Ankara'daki parlamento ne yapacak dedik, genel güvenlik hizmetleri, ulusal sınır güvenliği, genel maliye ve makro düzeydeki ekonomi politikaları, hazine politikaları, genel adalet hizmetleri gibi bütün Türkiye'yi ilgilendiren genel politikalarda bir koordinatör görevi gören meclis böyle çalışacaktır. Önerdiğimiz devlet reformu, özerklik dediğimiz, yerinden yönetim dediğimiz model kabaca budur. Üçüncü reform başlığı, bunu da 7 Haziran'da anlatmaya çalıştık. Ekonomi alanındaki düzenlemeler. Bizler bu toprakların yeraltı ve yerüstü zenginliklerini sizlere anlatacak değiliz. Muazzam bir ekonomik potansiyelimiz var. Fakat istihdama veya üretime dönük yatırım Türkiye'de gerçekleşmediği için sıcak paraya ve ranta dayalı bir ekonomimiz olduğu için bizler sürekli dışarıya parasını kaptıran bir ülkeye dönüştük. Bu da ekonominin makro rakamlarının büyük çıkmasıyla birlikte mikro düzeyde vatandaşın hiçbir şekilde bu büyümeden pay alamayacağı bir düzen yaratıyor. Öncelikle bunu değiştireceğiz. Türkiye'nin belirli bölgelerinde değil, Kocaeli'de, Bursa'da, İstanbul'da değil, her yerde yerinde istihdamı artıracak yatırımları desteklememiz gerekir. Burada 3 şeye dikkat edeceğiz. Birincisi çevreye duyarlı olacağız. Ormanı, dereyi, suyu kirletmeyecek. İkincisi, işçiyi, çalışanı koruyan yatırımlar olacak. Kaçak işçi, sigortasız işçi, ucuz iş gücü olmayacak. Hakkını verecekler ve hepsi kayıt altında olacak. Üçüncüsü de cinsiyet ayrımcılığı yapılmayacak. Kadının ekonomik ve siyasal alandaki katılımını artırmak için cinsiyet konusunda da bizler hassas davranacağız. Bu şekilde yapılacak yatırımları yönlendirmek koordine etme konusunda merkezi hükümet üstüne düşeni yapacak. Her yere özerk yönetimle teşvik edici, cazibeyi artırıcı çalışmalar yapacak.

Değerli arkadaşlar, üç başlıkta çoğulcu demokrasi, demokratik cumhuriyet devlet yönetimi ve yeni bir ekonomik anlayışla barışa, istikrara ve güvene dayalı bir ekonomik anlayışla vergi politikasında ve gelir dağılımında adalet politikasıyla yoksulluğu, işsizliği önleyebiliriz dedik. Bunların her bir başlığını uzun uzun çalıştık, anlatma gayretinde olduk. Partimizin temel yaklaşımları bunlar. Biz bunun dışındaki hiçbir yaklaşımı, hiçbir pratik uygulamayı doğru görmüyoruz. Bizim özerklik diye tarif ettiğimiz kabaca buraya aktarmaya çalıştığım mevzudur. Ve bu sadece Türkiye'nin genel demokrasisini kucaklayan, Türkiye'yi çağdaş, demokratik yönetimler kotasına taşıyacak bir mevzudan da öte, bütün Orta Doğu'ya referans olabilecek yeni bir hamledir. Aynı zamanda Türkiye'nin Kürt sorununun çözümünün de kilidi, anahtarıdır. Kürt halkının siyasi statü talebinin de karşılansdır. Bunlar bizim siyasi parti programlarımızda yer almış, yıllardır her parti bünyemizde resmi olarak taahhüt edilmiş onaylanmış düşüncelerimizdir. Bu kabul görür ya da görmez, halktan destek alır ya

da almaz, görebildiğimiz kadarıyla iyi ve doğru anlatıldıkça Türkiye'nin her yerinden insanlar ilgi ve sempatiyle izliyor bunu. Bu projeye Türkiye toplumunun yüzde 50'ye yakını ilgi göstermiştir. Bizler HDP'nin tüm bileşenleri - ki 20'ye yakın siyasi parti ve hareket olarak bir aradayız - Kürt hareketi de bu bileşenlerden en önemlisi nicel ve nitel olarak öncüllüğünü yapan harekettir, ama tek başına HDP değildir. HDP tek başına Kürt hareketini temsil etmez. Kürt hareketi tek başına HDP'yi bünyesine almaz. Çok sayıda inanç hareketi, kadın hareketi, gençlik hareketi, sol sosyalist hareketler, İslami hareket, Alevi hareketleri gibi hareketler ve partileri bünyesinde barındıran, tabiri caizse bir koalisyon partisidir. Temel ilkelerde bir araya gelmiş, çok sayıda siyasi hareketin çatısı ve ortak partisidir. Bu partiyi büyütme, her seçimde halka biraz daha doğru anlatmak ve desteğini artırmak benim inanıyorum ki Türkiye'deki bütün sorunların çözümünde bize katkı sunabilir. İnanmamış olsak, kendimizi çaresiz hissetsek, bu kadar baskıya, bu kadar zorlamaya rağmen ısrarcı olmazdık. İsrarcıyız çünkü bu proje Orta Doğu bataklığından Suriye'deki iç savaşın Türkiye'ye sıçrama ihtimalinden bizi koruyacak yegâne projedir. Birlikte yaşam, birlikte çözüm. Kürt halkının, bir halk olarak bütün haklarıyla birlikte Türkiye içerisindeki yaşamının garantisidir. Bunun dışında bir formül bizi bir arada tutmuyor, tutamıyor. Şimdi değerli kardeşlerim, konuşmama şöyle başlamıştım. Bizler, siyasi muhatap olarak elbette ki hükümetleri görmek zorundayız. Yarın bir gün hükümetler değişir, başka seçenekler devreye girer. Hükümette bizler oluruz ya da olmayız en nihayetinde bu bakış açısıyla sorunların çözümünü savunmaya devam edeceğiz.

Ve biz 3 başlık altında, 3 ana fikir altında topladık bu görüşlerimizi ve çözüm önerilerimizi kesinlikle silahla, şiddetle, savaşla kazanma yolunda kimseyi ne teşvik ettik ne önerdik. Demokratik siyasette başarılabilir, doğru anlatıldığı takdirde bütün dünyada ilgi uyandıran, destek gören, sadece Türkiye'de değil diplomatik birçok kapının size açıldığı bir ortamda bir kez daha yeniden şiddet sarmalına kendimizi mahkûm etmeyelim diyoruz. Çağrılarımızda karşılıklı ateşkes ve yeniden müzakereye dönüş konusunda çağrılarımızda ısrarımızın nedeni de budur. Biz kendimize güveniyoruz. Halk olarak sivil toplumumuzla, gençlik, kadın yapılarımızla, bir bütün olarak bütün meslek örgütlerimiz, dost siyasi partilerimiz, birlikte hareket ettiğimiz siyasi partilerimizle hep birlikte başarabileceğimize inanıyoruz. Çaresizlik içinde, sadece bizler hükümetin ağzına bakıp duran bir parti değiliz. Biz görüşlerimiz çerçevesinde siyasi bir mücadele yürüttük. Karşılaşmadığımız baskı, görmediğimiz zulüm kalmadı. Ama biz ısrarlı bir şekilde barışçıl yöntemlerle mücadele edeceğiz dedik. Yapmadığımız şey değil geçmiş dönemlerde. Yapmadığımız şey değil. Konuşmamın başında ifade ettim. Görmediğimiz şeyler değil. Savaşın en alasını gördük yaşadık, köylerimiz yakılırken, mahallelerimizde her gün faili meçhuller yaşanırken bunları görerek büyüdük. Bugün siyasetin merkezindeyiz. Geriye dönüş olmaz diyorlar. Olmaz tabii. Halk buna izin vermez, kimse buna izin vermez. Tarihte geriye dönüşler, geriye gidişler toplumların felaketidir. Bizler buna izin veremeyiz. Ve herkes, partimizin projesine, çözüm önerilerine inanan herkesin bu anlayışımıza bağlı bir şekilde bunun etrafında kenetlenmiş bir şekilde mücadele etmesi gerektiğine inanıyoruz. Hükümet zulüm politikalarını artırabilir, kendince şiddetin dozunu artırarak HDP'yi zor durumda bırakmak isteyebilir. Ama unutmayın ki 90'larda, 80'lerde yaşamıyoruz. İletişim kanalları eskisine göre çok daha güçlüdür. Ve vicdan, gönül kapıları da eskiye göre çok daha açıktır. Yurttaşlarımızın kulağı da söylediklerimizi daha dikkatle, ilgiyle dinleyebilecek bir noktaya gelmiştir. Biz bu imkânlarımızı elimizden geçirerek, bu imkânları doğru kullanmayarak sadece hükümetin dayattığı şiddet politikasına teslim olursak başka hiçbir çaremiz yoktur gibi düşünürsek yanlış yaparız. Her şeyden önce bu noktada herkesin, Kürt hareketinin bütün bileşenlerinin, çağrılarımızın toplumsal bir ses olduğunu görmesi lazım. Bunun

Selahattin Demirtaş görüşü ve çağrısı olmaktan çok öte milyonların çağrısı ve duygusu olduğunu görerek hareket etmesi lazım.

İkinci mevzu az önce kaba hatlarıyla aktardığım, özellikle özyönetim mevzusu; pratikteki yanlış uygulamaları ile pratikte özyönetimle uzaktan yakından alakası olmayan, yurttaşları esnafı, o mahallede, o kasabada yaşayanları da zora sokacak her uygulama bu projeye sadece zarar verir. Yurttaşlarımızın ve gençlerin, herkesin kendini savunma ve koruma hakkı sonuna kadar kutsaldır. Her canlının meşru savunma hakkı vardır. Hiçkimse hiç kimseye kurbanlık koyun olmayı dayatamaz. Bizim de çağrımız bu değildir. Kimseye “teslim ol” çağrısı yapmadık, yapmayız. Halkın her evladının direnişi karşısında biz saygı duyarız.

Ancak bununla birlikte doğru uygulamalar, doğru politikalar bizi başarıya götürür. Özerklik gibi çağrımızın, yerinden yönetim gibi son derece demokratik modellerini yanlış pratik ve uygulamalarla yanlış anlatan ve tarihe yanlış, olumsuz izler bırakacak şekilde ifadelendiren bütün uygulamaları eleştirdiğimizi açıkça ifade etmek istiyorum. Bizler yanlışlarımızın üstünü örterek, yaptığımız hataları halının altına süpürerek ilerleyecek bir hareket değiliz. Tam tersine bugüne kadar yanlışların karşısında dimdik durabildiğimiz için büyüdük ve bir halk hareketine dönüştük. Bugün 6 milyondan fazla insan bu harekete oy veriyor. Türkiye'nin yarısı sempati duyuyorsa bu dürüstlüğümüzden, doğruluğumuzdan, ilkeli duruşumuzdan kaynaklıdır. Yanlışların arkasında durmadık durmayacağız.

Çok açık ve net söylüyorum, bütün bu yanlışları ve yanlış anlaşılmalara düzeltmek, rayına sokmak için de elimizden ne geliyorsa fazlasını yapacağız. Bizler siyaset kurumu olarak her şeyden önce halkın verdiği desteği hep birlikte halkın yararına kullanmak zorundayız. Halkın duygularını, düşüncelerini, sokakta, meydana, alanda duyduğumuz beklentileri siyasette pratik politikaya dönüştüremezsek yanlış yapmış, kendimizi kandırmış oluruz. Halk kandırılabilir bir yetkinlik değildir. Kim halkı kandırabileceğini zannederse yanılır. Bunun en somut örneği mevcut AKP politikalarıdır. Kandırmaya çalıştıkça battılar. Battıkça kandırmaya çalıştılar yine battılar. Bu işin sonu yoktur. Yalanla, iftirayla, zulümle halk teslim alınmaz. AKP'nin durumu bunun en somut örneğidir. Biz buna izin vermemiş bir hareket olarak, direnerek bugüne gelmiş bir hareket olarak, hiçbir zulüm karşısında boyun eğmemiş bir hareket olarak kendi içimizde de en demokratik tartışmayı, kararlaşmayı yaşamak zorundayız. Başka türlü önümüzü göremeyiz, başka türlü sağlıklı büyümeyi gerçekleştiremeyiz. Aksi durumda halkın bize geçici olarak sunduğu toleransı kötüye kullanmak kesinlikle nihai zaferi engeller.

Tarihi statü beklentisi içerisinde olan, sorunun çözümü konusunda tarihi bir beklenti içerisinde olan halklarımıza hep birlikte layık olmak zorundayız. Bu çağrım veya eleştirilerim direnişe dair değildir, kesinlikle böyle anlaşılmalıdır. Şunu da açık yüreklilikle ifade ediyorum. AKP ve AKP'nin politikası, AKP'nin yandaş medyasının tutumu, kirli savaş, psikolojik savaş politikaları öyle bir noktaya geldi ki eleştiri yapmak, özeleştiri yapmak bu ülkede imkânsız hale geldi. Kullandığımız her cümle bir psikolojik savaş argümanına dönüştürüldüğü için siyasetçiler olarak mecburen dikkatli davranmak zorundayız. Bizler siyasette bu döngüyü de bu yanlış da kırmak zorundayız. Kendini eleştiremeyen, kendini görmeyen, özeleştiri yapamayan siyasetçi tipi Türkiye'de halka hiçbir şey kazandırmamıştır. Siyasi ömrünüz kısa olsun. Şahsen kendimi de öyle görüyorum. Ama bu kısa ömürde en azından doğru işler, doğru bir siyasi tarz ve üslup tutturmuş olalım. Bizden sonra gelecek her arkadaşımız bizim mirasımızı büyütme çalışsınlar. Başka türlü biz bu kısır döngüden çıkamayız. Başka türlü bu sarmaldan çıkış yoktur.

Masa, müzakere, diyalog, barış arayışı kutsaldır. Cesaret ister ve erdemli bir duruştur. Korkaklık değildir, geri çekilme, geri adım değildir. Hele hele böyle dönemlerde, barıştan söz edenlerin neredeyse hedef haline getirildiği bu dönemde tam tersine herkesin barış, müzakere, diyalog söylemini öne çıkarması lazım. Geri dönüp baktığımızda nerede kaldıysak ondan daha ileri bir noktada, sürecin yeniden başlaması konusunda ısrar etmeliyiz. Nerede eksiklik, yanlışlık var idi ise onları düzelterek önümüze bakmak zorundayız. Yeni dönemde müzakere başlamalı, daha şeffaf bir süreç olmalı, tarafların birbirine güvenmesine mevzu bırakılmamalı. Tarafsız diyebileceğimiz 3'üncü gözlemci bir güç, kamusal ortak bir iradeyi temsil eden ulusal ve karma bir heyet heyet mutlaka müzakerede gözlemci olmalı. Mutlaka ateşkesi denetlemeli. Mutlaka yanlış olan tarafı sert bir şekilde uyarmalı ve eleştirmelidir. İmralı'da, Kandil'de ya da Ankara'da kimin ne konuştuğunu, hangi konuda uzlaşıp hangi konuda sorun yaşandığını kamuoyu bilmelidir. Kamuoyu ile bütün bunlar aleni ve açık bir şeffaflıkla paylaşılmalıdır. Parlamento daha fazla rol üstlenmelidir. Süreç parlamentoya doğru kaydırılmalı, yasal ve anayasal adımlar desteklenerek hızlandırılmalıdır. Bunu yapmak bizler açısından hiç zoru değil. HDP olarak dediğim gibi seçime 1 hafta var ve siyasi riskleri göze alarak buna hazır olduğumuzu belirtiyoruz. Derhal çift taraflı ateşkes olsun. İsrarlarımız sonucu KCK'nin ilan ettiği ateşkes devlet ateşkesle cevap versin. Müzakerelerin başlaması konusunda en azından siyasi partiler seçim sonrası hazır olduklarını ifade etsinler. Bu topluma güven verir. Mevcut kadük durumu bir an önce umuda doğru evriltelir. 1 Kasım seçimleri işte bu yüzden milattır. Sonuç ne çıkarsa çıksın, hiç kimse savaş politikalarında ısrarcı olamayacaktır. Emin olun hiç kimse silah bırakma konusunda ısrarcı olamayacaktır. Çünkü artık bizler, Türkiye'de oy veren seçmenler olarak şu noktada olduklarını görüyoruz; savaşa, çatışmaya yatırım yapan siyasetler hem sorun çözücü değil, hem kalıcı değil, hem de artık halk nezdinde itibarı olan partiler ve hareketler değil. Bu AKP için de geçerlidir. Bizler ve diğer partiler için de geçerlidir. 1 Kasım'dan sonra Türkiye'nin önüne yeni bir çözüm süreci sayfası açılacaktır. Biz buna inanıyoruz. Bunun gerçekleşmesi doğrultusunda çabalarımız ve görüşmelerimiz de var. Toplum bu kadar yüksek bir hassasiyetle çözümü beklerken kimse bundan kaçamaz. 1 Kasım özellikle buna vesile olsun istiyoruz. Toplumun yüzde 75'i öncelikli sorun olarak çatışmaları görüyor. Haklı olarak bunu görüyor. Çünkü insanların evlatları can veriyor. Böyle bir durumda işverenin işi, borsacının borsayı, yatırımcının yatırımı düşünenecek hali kalmıyor. İşçinin, çiftçinin işine eli gitmiyor. Ölümler, kan, gözyaşı, cenaze ve hüznün içerisinde insanlar mutlu değil, güvende değil, huzurlu değil. Haklı olarak toplum bizden barış bekliyorsa biz bunu gerçekleştirmek zorundayız. Siyasetin boynunun borcudur. Ya cesur olacağız, cesur davranacağız, bu işi layığıyla yapacağız. Ya da yapamayan siyasetçiler bırakacak, yapabilen siyasetçiler gelecek. Bu işi başaracak bunun başka yolu yok. Bizler HDP'nin bütün bileşenleri, parti grubu, parti yönetimi bu noktada hemfikiriz, kararlıyız ve ısrarcıyız. Seçimlerle ilgili birçok noktada Türkiye'yi kaosa sürükleyen hamleler noktasında hükümet politikalarına izin vermiştir ama seçim sonrası artık hiç kimse bu topraklarda istediği gibi cirit oynayamaz." demiş ve bu konuşma da burada tamamlanmış.

10 sayfalık bir metin. Bunun tarihi de dediğim gibi 1 Kasım seçimlerinden 1 hafta kadar önce. 24 Ekim'de Diyarbakır'da yapılmış bir konuşma. Savcı bu konuşmayı da terör propagandası ve örgüt yöneticisi olmamın delili saymış. Konuşma metni bana aittir. Çözümde bazı ufak tefek eksikler olsa da bütünlüğü bozan bir durum değil. Konuşma çözümünde geçen konuşmalar benim düşüncelerimdir. Tekrarlıyorum, katılıyorum. Bugünden dönüp baktığımda bu konuşmaya keşke başarabilmiş olsaydık. Keşke orada konuştuğularımı hayata geçirebilecek siyasi gücümüz olsaydı. Üzüntüm sadece buna dair olur, yoksa savcının bu konuşmayı nasıl değerlendirdiği çok da umrumda değil. Bu konuşma örgüt

propagasını bırakın örgüt yöneticiliği olabiliyorsa o savcıdan şüphelenmek lazım. Kime hizmet ediyor, tam olarak derdi nedir, onu tartışmak lazım.

Şimdi başka bir konuşma çözümü var. 18.12.2015 tarihli basın toplantısındaki konuşmamı okuyorum. Savcı, 2-3 aylık periyot içerisindeki 5 konuşmamı fezlekeye koymuş.

Bundan sonraki konuşmalarımı okumadan önce bir alt bilgi olarak hem heyetin hem kamuoyunun bilgisine sunmak istiyorum. Aslında daha önceki celselerde de açıklamıştık hatırlatma babında olsun.

Bizler bütün parti yönetimi olarak ilçelerde ve illerde başlayan çatışmaları durdurmak adına bir dizi karar aldık. Bu kararlardan birincisi örtülü bir diplomasıyla Ankara'da, Kandil'de hendek barikatlarının olduğu yerde bazı araçlarla görüşmeler yaparak bir şekilde uzlaşmayı sağlamak ve hendek barikatların son bulacağı bir noktaya ulaşmak. Bu yönlü bir heyetimiz çalışma yürüttü. Bu çalışmalarının bazılarını ben de katıldım, özellikle tanık dinlenme aşamasındaki detayları sizlere aktaracağım.

Cizre'deki sivil yurttaşlar bir başbakan tarafından nasıl tehdit edilir

İkincisi de 12 il ve ilçede miting düzenledik ve bunların hepsinde de barış ve diyalog yoluyla çözüm çağrısı yaptık. Hükümetle ve Kandil'le mahallelerde ve sokağa çıkma yasağının olduğu, girilmeyen yerlerdeki silahlı gruplarla arabulucular vasıtasıyla yaptığımız görüşmelerle belli bir noktaya geldik, bir uzlaşma sağlanması aşamasına geldik. Herkesin bu konuda bir fikri vardı. Doğrusu mahallelerde silahlı gruplar dışında çok sayıda sivil halk vardı. Yani halk orayı terk etmemiştir, kasabayı terk etmemiştir. Çok sayıda sivil vardı ve onların da zarar görme ihtimali çok yüksekti. Dolayısıyla biz çatışmaların bir şekilde nihayetlenmesi, hendek barikatların kapatılması ve siyasi mücadeleye konunun devredilmesi için görüşmeler yaptık. Dediğim gibi üç ayrı kanaldan gelen olumlu mesajlar da oldu. Efan Ala İçişleri Bakanı idi, onunla görüşmeler yapılıyordu, Diyarbakır Valiliği ile görüşmeler yapılıyordu, Kandil'e gönderdiğimiz özellikle Süleymaniye üzerinden yapılan bazı görüşmeler vardı ki bunlardan birine ben gittim. Arabulucu ile doğrudan görüştüm ve Kandil'e haber gönderdim ve Kandil'in özellikle bu gençlere çağrı yapması, hendek barikatlarda bulunanlara çağrı yapması konusunda ısrarcı oldum. Kendim de geldim Diyarbakır'da, Ankara'da, İstanbul'da çok sayıda sivil toplum örgütleriyle, partiyle, Demokratik Toplum Kongresiyle, Halkların Demokratik Kongresi ile görüşmeler yaptım. Bunların tamamını parti yönetimi olarak bir dizi siyasi çalışma şeklinde yürüttük ve olgunlaştırmaya başladığımız bir aşamada Demokratik Toplum Kongresini toplayarak oradan çağrı yapma kararı aldık. O sırada -bakın çok önemli bu söyleyeceğim- hem hükümet tarafından işin doğrusu hem de mahallelerden bizi zorlayan açıklamalar ve tutumlar gelişmeye başladı. Yani bu çağrıyı yapmamız giderek zorlaşır hale geldi. Cumhurbaşkanı ve Başbakan bu girişimlerden anladığım kadarıyla çok da memnun olmamış olacaklar ki özellikle o dönem Davutoğlu çok sert açıklamalar yapmaya başladı. Biz tam sonuç almaya doğru aylardır yürüttüğümüz çalışmada son haftaya giriyoruz, Davutoğlu'nun şu açıklaması geldi hatırlarsınız; "Cizre'yi ev ev temizleyeceğiz, oradakilerin hepsini temizleyeceğiz" dedi. Bakın, Davutoğlu şimdi 7 Haziran- 1 Kasım arasında neler olduğunu konuşmak lazım falan filan, konuşursak bilmem ne olur diyor ya ümit ediyorum konuşur biz de ne olduğunu öğreniriz. Çünkü kendisi de o dönemin faillerinden biridir. Biz Cizre'de, 90.000 nüfuslu bir ilçede huzuru, sükuneti, barışı sağlamaya çalışırken ülkenin başbakanı bütün Cizre'yi ev ev temizleme açıklaması yaptı. Cizre'nin evleri ile oradaki hendek-barikatın ne alakası vardı? Cizre'deki sivil yurttaşlar bir başbakan tarafından nasıl tehdit edilir.

HDP olarak başlattığımız direniş bütün bu çatışmaları durdurmaya dönük bir sivil direnişti

Dolayısıyla bundan sonra okuyacağım konuşmalarda yapmaya çalıştığımız şudur dengelemeye çalışıyoruz, kelimenin tam anlamıyla ip üzerinden yürüyoruz. Davutoğlu “hendek-barikatları iki günde temizleriz” diye açıklamalar yapıyor biz de “çok küçümsüyorsun diyoruz, durum o kadar vahim ki farkında bile değilsin” diyoruz. Israrla ordunun, kara kuvvetlerinin sahaya inmesi için çağrılar yapıyor. Biz durumun daha vahim hale gelebileceğini anlatmaya çalışıyoruz. İki tarafın da açık söylüyorum gönlünü alarak, ikna ederek kırmadan dökmeden hendek-barikatın kapatılmasını, sokağa çıkma yasağının kaldırılmasını, askeri-polis operasyonlarının durdurulmasını sağlamaya çalışıyoruz. Bunun için de her yerde bir direniş başlattık. Benimle birlikte 15-20 milletvekili arkadaşım sürekli il il, ilçe ilçe gezip büyük kitlesel mitingler yapıyorduk, yürüyüşler yapıyorduk. Ve halk gerçekten direniyordu, neye direniyordu? Sokağa çıkma yasağı kalksın, hendek-barikat kalksın, operasyonlar dursun talepleri buydu. Benim halkın direnişi, bizim direnişimiz dediğim, halkın direnişini kutluyoruz dediğim her yeri savcı cimbrizlayarak ‘hendek-barikat direnişini selamlıyor, kutluyor’ şeklinde yazmış. Medya da halen o şekilde vermeye devam ediyor. Oysa bizim HDP olarak başlattığımız direniş bütün bu çatışmaları durdurmaya dönük bir sivil direnişti. Bundan sonraki konuşma metinlerinin bu şekilde algılanması lazım.

O dönem bu girişimlerimizi provoke eden hükümet de başka çevreler de maalesef başarılı olmamızı engellediler, ama biz yine de Demokratik Toplum Kongresini şu amaçla topladık. Oradan biz özerklik ve özyönetim taleplerine siyasi olarak sahip çıkacağız, topluma güven vereceğiz ama aynı zamanda biz bu işi çatışma alanından siyasi alana çekeceğimizi de söyleyeceğiz. Özerklik nedir bunun altını dolduracağız siyasi olarak izah edeceğiz ve bunu siyasi bir mücadele şeklinde yürüteceğimizi ilan edeceğiz. Muhatap dediklerimiz ellerinde silah bulunduran sokaklardaki, mahallerdeki gruplar ile hükümete de bu işin siyaset alanına girmesine razı olun, kabul edin mesajları vereceğiz. Bunu alttan görüşmeler ile iki tarafa da iletmiştik. Kandil’e de iletmiştik, mahalledekilere, sokaktakilere ve Ankara’dakilere iletmiştik. Dolayısıyla DTK’nın bu kongresi bu hassasiyetle, bu bıçak sırtı durumla ilgili yapılmış bir toplantıdır. Toplantıda birkaç paragrafta özellikle vermiş olduğum mesajlardan ve toplantı sonrası yaptığımız açıklamalardan bu çok net anlaşılıyor zaten. Kongrenin biricik toplanma amacı da bu şekilde hayat bulsun diye, yani çatışmalara çözüm olsun diye gerçekleşmiştir. Şimdi bu söz konusu Demokratik Toplum Kongresinin büyük genel kurulu toplanmadan bir hafta önce Davutoğlu yaptığımız girişimlerden bilgisi olmasına rağmen çok sert açıklamalar yaptı. Bizi de kınadı, “Cizre’yi ev ev temizleyeceğiz” açıklaması yaptı ve provokasyonu derinleştirdi. Ve bize şu mesajlar gelmeye başladı: “Siz siyasi çözüm girişiminde bulunuyorsunuz, bize diyorsunuz ki hükümetle görüşüyoruz, bize diyorsunuz ki valilikle görüşüyoruz, bakanlıkla görüşüyoruz, bize barikat-hendekleri kapattırın diye mesaj gönderiyorsunuz, ama Başbakan ne diyor, Cumhurbaşkanı ne diyor. Biz bu koşullarda şunu yapmayız, bunu yapmayız” diye giderek sertleşen gerilimi artıran mesajlar alıyorduk. Bu açıklamaların bu çerçevede okunması lazım. Kimse de neyin ne olduğunu o dönemde çok iyi bilmiyor. Savunma adı altında her şeyi mahkemede konuşmak istemiyorum. Bazı şeyler bizimle mezara gider, ama barış için o gün Allah şahittir ki canımı ortaya koydum. Bütün arkadaşlarım ile birlikte koyduk. Bu açıklamalar da bu çerçevede yapılmış açıklamalardır. Devamla okuyorum 18.12.2015 tarihli konuşma.

“İşgal algısı uyandıran bu müdahalesine karşı partimiz çok net karşı tutum içerisinde. HDP bütün örgütleriyle, teşkilatıyla, bütün yönetimiyle AKP hükümetinin bugün Kürt halkına karşı açmış olduğu savaşta Kürt halkının yanındadır. Bunun haklı meşru gerekçeleri, tarihi gerekçeleri arkadaşlarımız tarafından uzun uzun ifade edildi. Ben çok lafı uzatmayacağım, Putin’e bir iki gün meydan okuyup sonra süt dökmüş kediye dönen Başbakan ve Cumhurbaşkanı, Musul’a asker gönderdikten bir iki gün sonra arkasından pısırik pısırik orduyu çeken Cumhurbaşkanı ve Başbakan İsrail’e ‘van minüt’ diye meydan okuyup dün gece 20 milyon dolara o değerleri pazarlayan Başbakan ve Cumhurbaşkanı sıra Kürt halkına gelince mi kabadayı kesiliyor, sıra Cizre’ye gelince mi kabadayı kesiliyor? Şimdi 20 PKK’li var diye 6 general 36 albay 10 bin askerle oraya operasyon yapmak mıdır kahramanlık? Bu mudur sizin temizlik operasyonunuz? Bunu bilerek ve inanarak söylüyorum. Siz ne kadar aciz ve zavallı olduğunuzu ortaya koydunuz sadece. Operasyon yaptığınız her yerde korku panik değil bir coşku havası hakim. Neden biliyor musunuz? Çünkü zaten o insanlar daha ilk günden kazandıklarından o kadar eminler ki, onurlu haysiyetli, şerefli bir davanın savunucularıdır. Kendi topraklarında özgürce insanca yaşamak istiyorlar bu kadar. Siz ne yapıyorsunuz. Şehrin sokaklarına tank sokarak evleri, camileri tankla yıkıyorsunuz havaya uçuruyorsunuz. Yakıyorsunuz yetmiyor akşam sizin kanallarınızda işte hendek kazanlar cami yaktı diye yalan haberlerinizi ve demeçlerini izliyor buradaki insanlar. Türkiye’nin yarısı size inanıyor olabilir. Çalsanız da hırsızlık yapsanız da soysanız da katliam yapsanız da Türkiye’nin yarısı sizin arkanızda olabilir. Peki diğer yarısı peki burada yaşayan insanlar. Gece gündüz operasyon katliam yaparak buradaki insanları AKP’li mi yapacaksınız. Türkiye Cumhuriyeti Devleti’ne daha mı yakınlaştıracaksınız. Daha da yakınlaştırdınız mı? Böyle mi olur zannediyorsunuz. Arkadaşlarımız cumhuriyet tarihinin kısa özetini geçtiler. Artık bu halk tarihin tekerrür etmesine izin vermeyecektir. Bir kez daha zulmün, katliamın, işgalin kazanmasına asla izin vermeyeceğiz. Bu direniş kazanacaktır. Öyle hendek-çukur diye küçümsemeye çalışanlar da dönüp tarihe baksınlar. 1980’lerde Kenan Evren’e, bu sokakları tank paletleriyle inletenlere karşı direnenler kimdi? Kim haklı çıktı. O gün direnişi ortaya koyanlar olmasaydı bugün Türkiye toplumunda birbirinin yüzüne bakamazdı insanlar. Çok şükür o gün darbeye karşı direnenler vardı bugün de darbeye karşı direnenler var. Erdoğan ve AKP darbesine karşı haysiyetli bir direniş var. Ne yapsaydı yani buradaki insanlar Erdoğan darbe yaptı diye birileri gibi Erdoğan’ın eteğine yapışıp yağçılık yalakalık mı yapsaydı? Ona güzellemeler yapıp ona şiirler mi yazsaydı? Ne yapsaydı yani Erdoğan darbe yaptı diye buradaki insanlar teslim bayrağını çekip biz artık AKP’liyiz, biz artık Erdoğan sevdalısıyız mı deseydiler? Kusura bakmasınlar on binlerce kahraman yiğit bu darbeye karşı direnen insan var. Öyle mevzu hendek barikat mevzusu falan değil. 10 askerle sen bir ilçeye generalleri 36 albayı gönderiyorsan orada hendek yok başka bir şey var bir halk direnişi var, halk var demektir. Sen halkın tamamını ev ev temizleyeceğiz deyip halka karşı savaş açmışsan halk her yerde bu zulme karşı direniş diyecektir. Öyle çıkıp büyük zafer nidalarıyla büyük kahramanlık edalarıyla filan da konuşmayın. Utanç duyulacak bir durumdasınız. Yüzde 50 oy almış bir hükümetmeniz daha Kürt sorunuyla ilgili ne yapacağınızı dair elinizde tek bir çözüm projesi yok. 14 yıldır iktidardasınız şehirlere tank sokmuşsunuz, çıkmışsınız zaferden demokrasiden bilmem yeni anayasadan söz ediyorsunuz. Bu zulmün çarkı uzun sürmeyecek merak etmeyin. Halkımız sıkıntı çekiyor, yaşıyor farkındayız. İnsanlar bu zulüm nedeniyle, tankın topun yıktığı evler nedeniyle göç ediyor. Kurşunlu Camii’ni yakanlar bizatihi devlet görevlileridir. Oradaki evleri harabeye çeviren tank atışları, top atışlarıdır, panzerden yapılan büyük atışlardır. Halkımız bunun farkında. İnsanlar o yüzden orayı terk ediyorlar fakat inşallah uzun sürmeyecek. Zulüm baki olmayacak. Merak etmeyin. Bizler siyasetçiler olarak çözüm yollarını arıyoruz geliştireceğiz. Halkımızla birlikte bu zulüm günlerinin hızla geçmesi için direnişi büyüteceğiz. Elbette ki kendi sorunumuzu çözme noktasında bütün kurumlarımızla halkımızla işbirliği daha güçlü bir ittifak içerisinde bu meseleyi hal yoluna

koyacağız. Önümüzdeki hafta sonu 26-27 Aralık'ta Diyarbakır DTK Olağanüstü Kongresinde bizlerde genişletilmiş bir şekilde o kongreye katılacağız. Özyönetimin, özerkliğin inşası ve içinin doldurulması ve sürecin siyasi zeminde daha güçlü ilerletilmesi için çok yoğun tartışmalar yapacağız ve önemli kararlar alacağız. Bunların hepsini hayata geçireceğiz. Bize öyle tankın namlusunu gösterip geri adım attıracaklarını zannediyorlarsa kusura bakmasınlar, biz ölüm korkusunu çoktan aştık. Ölüm Allah'ın emri. Allah'tan başka kimseden korkumuz yoktur. Bu işi ya böyle bilip kabul edeceksiniz ya da zulmü durduracaksınız. Sokağa çıkma yasakları kalkacak, infazlar duracak, özerkliğin özyönetimin müzakere edildiği 3'üncü gözlemci gücün masada olduğu Dolmabahçe Mutabakatının üzerine tartışmanın başlayacağı sağlıklı bir müzakereye dönülecek. Bizim isteğimiz budur. Bakın konuşan hangi arkadaşımız savaşı büyütme dair konuşma yapıyor, herkes barışın yolunu gösteriyor. Bunlar ne yapıyor peki özel harp yetmedi, özel psikolojik savaş, yetmedi şimdi özel kuvvetleri gönderdiler, yetmedi jandarma özel kuvvet geldi, yetmedi kara kuvvetleri geldi. Her gün savaşı büyütecek açıklamalar yapıyorlar. Gazetelerine bir bakın büyük temizlik operasyonuymuş, yok bilmem silip süpürme operasyonuymuş. Siz kimsiniz ya! Siz kimi nereden süpürüyorsunuz! Siz ancak bu toprakların kanalizasyonunu temizlersiniz. Başka da bir şey temizleyemezsiniz. Bunu buraya yazın not edin. Tarihte defalarca yaşandı, bir defa daha sizin hezimetinizi göreceğiz. AKP'nin bu saldırısı bir kez daha Kürt halkının bendine çarpmış tuzla buz olmuştur. Halkımızın korkmasına, AKP karşısında paniklemesine gerek yok. Çünkü direnen dipdiri bir halk gerçekliği var. Haklıyız, kazanacağız taleplerimiz meşrudur kazanacağız. 7'den 70'e el ele vereceğiz kenetleneceğiz. Bu zulmü böyle durduracağız. Daha önce belirttiğim gibi faşizm rica ile minnet ile durmaz. Faşizme yalvarılmaz, ne varsa gücünüz ortaya koyup direnip öyle kazanacaksınız. Şimdi biz o noktadayız. Yılgınlığa korkuya paniğe gerek yok. Mücadeleyi büyüteceğiz, bu faşizme bu işgalci savaş politikalarına geri adım attıracağız. Halkımızı bu çerçevede bulunduğu her yerde bu onurlu görkemli direnişi daha fazla sahiplenmeye çağırıyoruz. Bütün kurumlar olarak geri adım atmak bu tarihi dönemin ruhuna onuruna yakışmaz. Çünkü biz kimsenin malını çalmadık, kimsenin toprağını işgal etmedik, kimsenin hakkını gasp etmedik, kimsenin köyünü yakıp yıkmadık, kimsenin dilini yasaklamadık. Biz kendi toprağımızda anavatanımızda onurlu özgür bir halk olarak yaşamak istiyoruz. Bu da bizim hakkımızdır. Bu da kazanılana kadar direniş asla ve asla durmayacaktır. Ben bir kez daha bu direnişi ortaya koyan herkese partim adına teşekkürlerimi sunuyorum. Çok görkemli ve onurlu bir duruştur. Hükümetin yaptığı hiçbir şeyin hukuki dayanağı yoktur. Hiçbir şeyin, sokağa çıkma yasaklarının kanunda yeri yoktur. Valiler bu kararı alamaz, suç işliyorlar kanun tanımayan bir devlete karşı ne yapacak bu halk peki nereye sığınacak. Kanun dışı davranan devletin kendisidir. Polisi kanun dışı davranıyor. Savcısı, başbakanı, cumhurbaşkanı kanun dışı davranıyor, iş yapıyor ne anayasayı ne yasaları tanıyorlar. Ne yapacak halk peki? Kime sığınacak, savcıya mı şikâyet edecek? Savcıları tutuklayıp içeri attılar bunlar. Basın açıklaması yapacak. Basın mensupları içeride, yazan çizen basın mensuplarını tutukluyorlar. Polise mi şikâyet edecek? Suç işleyince ne yapacak? Kusura bakmasınlar. Gençler hendek kazıyormuş. Halk barikat kuruyormuş. Başka bir yol gösterin onu yapsınlar. Nereye şikâyet etsinler.

Dolayısıyla kimse küçümseyerek, bu darbeye karşı onurlu duruşu içselleştirerek bu halkın tarihi mücadelesini durduracağını zannetmesin. Herkes bu mücadeleye yapabileceği yerde, durabileceği yerde katkı sunmaya çalışsın. Hiçbir şey yapamıyorsanız dua edin. Direnen gençlerimiz için dua edin. Beş vakit namaz kılın dua edin. Hiçbir şey yapamıyorsanız bunu yapın. Hiçbir şey yapamıyorsanız mazlumun, ezilenin yanında olun. Hiç değilse tarihe şerefliğin yanında, direnenlerin yanındayım

diye not düşün. Çocuklarımıza, torunlarımıza bunu miras bırakın. Tekrar teşekkür ediyorum, sağ olun.”

Evet, bundan ibaret. Buradaki konuşmama da, içeriğe de katılıyorum. Konuşma bana aittir. Çözümde bazı hatalar olsa da esas etkileyecek bir şey yoktur. Dediğim gibi burada bahsettiğim, hendek barikattaki silahlı grupları ikna ederek, hendek, barikatı kapatma diplomasi ve siyasi girişimlerinin bir parçasıdır. O gün yapılmış olan bir basın toplantısıdır. Bundan sonra zaten 26.12.2015 tarihinde söz konusu DTK kongresi toplandı. Burada DTK Eşbaşkanları Hatip Dicle, Selma Irmak konuşmalar yaptı. DBP'nin o dönemki Eş Genel Başkanları Kamuran Yüksek ve Sebahat Tuncel konuşma yapıyor. HDK Eşbaşkanları Ertuğrul Kürkçü ve o dönem Sebahat Tuncel HDK'de galiba. Evet, Sebahat Hanım HDK Eşsözcüsü olarak konuşma yapıyor. Başka konuşmalar da oldu mu hatırlamıyorum ama nihayetinde biraz önce belirttiğim atmosferi yakalamaya çalışıyorduk. Bıçak sırtı bir durumdu. Eğer ki bir tahripkar bir şey çıkarsa hendek ve barikattakiler gerçekten de bütün bu süreçten kopabilirlerdi. Getirdiğimiz nokta kopabilirdi. Dolayısıyla biz özerkliği siyasi olarak savunduğumuzu, zaten siyasi programımızda olduğunu madde madde ve açıklayan bir deklarasyon yayınlarsak; bundan sonra biz bunun siyasi mücadelesini vereceğiz, herkes buna güvensin, inansın dersek ikna edebilecek bir noktadaydık. Bu kongre onun için toplanmış bir kongredir. Kongrede alınan kararlar da budur. Okuduğumda, konuşma metnine ve sonrasındaki mesajlara bakılınca zaten anlaşılacaktır. Kongrede yaptığım konuşmayı şimdi okuyorum:

“Değerli arkadaşlar, değerli kardeşlerim eşbaşkan, milletvekili, belediye başkanı arkadaşlarım; değerli basın mensupları ben de hepinizi saygıyla sevgiyle, hürmetle selamlıyorum. Demokratik Toplum Kongresi'nin bu önemli tarihi genel kurulunun, olağanüstü genel kurulunun her birimiz için başta direnen Kürt halkı olmak üzere bütün halklar için özgürlüğe, kardeşliğe, barışa vesile olmasını diliyorum. Sizler de hepiniz hoş geldiniz, iki gün boyunca önemli bir konuyu hep birlikte tartışacağız. Bugün yürüteceğimiz tartışmaların sonunda yarın nasıl bir özyönetim, nasıl bir özerklik, nasıl bir idari model, nasıl bir siyasi model hayata geçirmeye çalıştığımızı bir kez daha aslında bir kez daha bütün dünyayla kamuoyuyla paylaşmış olacağız. İlk defa tartıştığımız bir başlık ilk defa gündeme getirdiğimiz bir konu değil. Değerli eş başkanlar hem Kürt halkının mücadele tarihini, hem Kürdistan'ın yakın ve uzak tarihini, hem Türk halkıyla Türkiye ile ilişkileri hem de özellikle özerkliğin, özyönetimin ve halkların kendini yönetme hakkının meşruiyetinin kaynağını ifade ettiler. Onların belirttiği konuşmaların tamamına katılarak onların konuşmalarının işimi kolaylaştırdığı fırsatıyla güncel aktüel duruma dair görüşler paylaşmak istiyorum. Partimiz Halkların Demokratik Partisi kurulduğu ilk günden bu yana özyönetim hakkının, özerklik hakkını parti programının bir parçası olarak kabul ederek bütün halklar için meşru bir talep olarak savunmuştur. Seçime girdiğimiz 7 Haziran ve 1 Kasım'da da seçim beyannamemizin ve seçmenlerimize vaadimizin önemli parçası olarak savunulmuştur. Dolayısıyla da bugünlerde özellikle de “barikat ve hendek kazıldı, işte kriz buradan çıktı, barikat ve hendek özyönetim taleplerinin sonucunda ortaya çıktı” gibi kısır bir tartışmaya bir cevap olsun diye bunları ifade ediyoruz. Barikat ve hendek Kürt halkı özyönetim istediği için kazılmadı. Barikat ve hendek Ankara'da katliam planları yapanlar o planları hayata geçirmeye başladığı için kazıldı. Yoksa özyönetim talebi ve öz yönetim hakkı ve öz yönetim isteği yüzyıllardır vardır. Aslında insanlık var olduğundan beri bu talep savaşların kaynağının temel nedenidir. İnsanlar, halklar kendini yönetmek ister. Başkası sizi yönetsin diye, başka bir beşeri irade tarafından bütün irademiz teslim alınsın diye biz doğmadık. İrademizi tümüyle bir beşeri iradeye teslim etmek için yaşamıyoruz. Bu, insanın doğasına toplunu maneviyatına kolektif yaşama inancına

aykırıdır. Kabul edemeyiz. Herhangi bir kişi gelsin sizi yönetmeye kalsın sadece birinizi her şeyinizle ilgili o karar versin... Sabah ne giyeceğinize, öğlen ne yiyeceğinize, akşam kaçta yatacağınıza, ne konuşacağımıza, her şeyimize bir kişi karar versin... Siz kabul etmezsiniz. İnsan onuru taşıyan kimse kabul etmez, edemez. İsyan edersiniz buna. Köleler bile isyan etmiştir. İşte kölelik düzeni tam olarak buydu. İsyan etti köleler bir halk bunu niye kabul etsin tek bir kişi bile bunu kabul etmezken Orta Doğu'nun en kadim köklü ve nüfus olarak en kalabalık halklarından biri olan Kürt halkı bunu neden kabul etsin? Bir tek gerekçe söylesinler bize Kürt halkının kendini yönetme hakkının meşru olmadığına dair tek bir gerekçe söylesinler. Ortaya koysunlar bakalım, yoktur. Bütün Orta Doğu'nun en çok konuşulan 4. dilidir. Arapça, Farsça, Türkçe, Kürtçe kırk milyondan fazla nüfuslu Kürdistan gibi kadim, tarihi bir coğrafyası vardır. Tek bir birey bile başkasının kendisini yönetmesine izin vermez isyan ederken. Böyle bir halk niye kabul etsin? İşte bugün yaşadığımız şey bu tarihsel kırılmanın sonuçlarıdır. Özyönetim küçümseyecek bir mesele değildir. Alayla, küçümseyerek yaklaşılacak bir mevzu değildir. İnsanın tam da onuruyla haysiyetiyle ilgili bir mevzudur. Köle gibi mi yaşayacaksınız, özgür insan olarak onurunuzla mı yaşayacaksınız? Bu ikisi arasındaki bir tercihtir. Ne hendeği ne barikatı, mevzu oralara kadar küçümseyemez. Hendekteki, barikattaki direnişinin nedeni faşizme karşı, katliama karşı duruş ve direniştir. Özerklik eşittir hendek barikat değildir. Özerklik biraz önce arkadaşlarımız ifade ettiler onurlu yaşama hakkıdır. Eğer biri bunu kabul etmiyor, bırakın kabul etmeyi bunu tartışmayı tartıştırmayı bunu aklınızdan bile geçirilmesine izin vermiyorsa ve bunu aklından geçirenleri ben tutuklayacağım, katledeceğim, diz çöktüreceğim diyorsa vallahi o barikat, hendek kazmışlar çok değil ne yapacaklar başka, ne yapacaklar? Bunu söyledik diye eleştiriyorlar. Ne yapacaklar bir yol gösterebilirler. Diyecekler ki yav öz yönetim, özerklik kardeşim bunlar ne güzel siyasette oturup tartışalım, bunların hepsi siyaset yoluyla çözülsün amenna. Biz bunun için varız iki buçuk yıl neyi tartıştık, tartışmaya çalıştık. Masaya öz yönetimin ö'sünü bile getiremedik asla tartışmadılar asla, zurnanın zırt dediği yere geldik, Dolmabahçe mutabakatıyla artık bunun tartışılacağı noktaya geldik. Artık tamam diyalog bitti birbirimizi tanıdık anladık talepler nedir neyi konuşacağız netleşti, iyi kötü karşılıklı bir güven ortamı oluştu, hadi işin esasına girelim dediğimiz noktaya gelince işte orada kıyamet koptu, çünkü Dolmabahçe mutabakatı demokrasinin önünü açacak tartışmanın, müzakerenin yol haritasıydı.

Sayın Öcalan tam iki buçuk yıl İmralı'da iğneyle kuyu kazar gibi sabırla o noktaya gelinsin diye çaba sarf etti. Bugün saraylarında atıp tutanlar, bugün sırça köşklerinden bize parmak sallayıp tehdit sallayanlar, tam 15 metre karelik beton hücrelerinde, tam 16 yıldır küçük bir radyosu yanında bulundurmasına izin verdiğiniz üç kitabıyla bütün Orta Doğu dengelerini sizden daha iyi okuyan ve bunun hazırlığını yapan, bunun direnişini bunun barışını bunun alt yapısını kuran bir lider karşısında hepiniz küçüldünüz. Sayın Öcalan karşısında hepiniz küçüldünüz. Bunların hepsini kendisi söylemişti. Hepsini İmralı'da uzun uzun anlatmıştı. Defalarca rica etmişti. Lütfen gidin Ankara'da iyi anlatın, heyetlerimize defalarca bunu altını çizerek belirtmişti. Bu çok kıymetli bir görüşme sürecidir. Lütfen birbirimizi kandırmaya dönüşmesin, lütfen oyalamaya dönüşmesin. Tarihi bir müzakere yapıyoruz. Orta Doğu kaynaklı kazana dönüşmüş, bütün uluslararası güçler Orta Doğu'ya üşüşmüş, bir kez daha tarih tekerrür etsin istemiyoruz. Bir kez daha Orta Doğu halklarının kaderi elinden alınsın istemiyoruz. Dolayısıyla biz Türk halkıyla, Türkiye yönetimiyle stratejik bir kader birliği yapmak istiyoruz. Geleceğimizi beraber belirlemek istiyoruz. Rojava'da da burada da tarihi bir güvenle önümüzdeki yüzyıllara artık diğer halkların da eşitliğini temel alarak bir arada yaşayacak çözüm üretelim demişti. Şimdi alay edenler, dalga geçenler çözüm sürecini küçümseyenler, bugün hendekleri küçümseyenler alay edenler dalga geçenler iki buçuk yıl otuzdan fazla İmralı ziyaretimiz oldu, bir o kadar Kandil

ziyaretimiz, onun iki katı Ankara'da toplantılarımız oldu. Niye siyasetle çözmek varken hendek kazmışlar? İki buçuk yıl yapmadığımız şey kalmadı arkadaşlar. Ne yaptılar eninde sonun da siyasetimizin önünü mü açtılar, hayır. 7 Haziran'da bizi barajın altında bırakabilmek için ellerinden ne geliyorsa yaptılar. Katliam mı yapmadılar, bomba mı patlatmadılar mitinglerimiz de ilçe teşkilatlarımızı mı havaya uçurmadılar, çalışan arkadaşlarımızı mı tutuklamadılar ne yapmadılar? 7 Haziran öncesi barikat mı vardı, hendek mi vardı? Hayır. Siyasete kanal açmadılar. Siyasetçilerimizi hor gördüler, yok saydılar. Buna rağmen Kürt halkı başta olmak üzere Türkiye'nin vicdanlı insanları arkamızda durdu. O zor koşullarda 7 Haziran'da barajı aşmayı başardık. AKP'yi iktidardan düşürmeyi başardık ve o günden bu güne yaşananları sizler an ve an zaten izliyorsunuz, uzun uzun anlatmaya gerek yok. 1 Kasım seçimlerine nasıl bir ortamda gittik onları da biliyorsunuz. Şimdi zannediliyor ki Ankara'da müzakereye açık, siyasi çözüme açık, sorunları konuşmaya açık bir hükümet var. Biz bunu değerlendirmiyoruz, bunun kıymetini bilmiyoruz. Parlamentoda her şeyi çözmek mümkünken birileri çıkmış, hendek kazmış barikat kazmış, yok böyle bir şey. Yaşanan savaş, çatışma ölümlerden memnun muyuz, hayır. Bu en başta bizi huzursuz ediyor. Yaşanan ölümler, şehirlerimizi tahrip olması, bebeklerin yaşlıların katledilmesi en fazla bizi kahrediyor. Siyasetçiler olarak ilk sorumlusu biziz, hepimiz, bu salonda oturanlar bizleriz. Önce vebal bizim olacak sonra Ankara'ya yüzümüzü dönüp eleştireceğiz. Tamam, biz üstümüze düşen bütün eksikleri kabul ederiz. Ama eksikliğimiz Ankara'daki hükümete karşı değil halkımıza karşıdır. Mahcubiyetimiz Ankara'dakilere karşı değil direnenlere karşıdır. Varsa eksikliğimiz direnişte başı dik olanlara karşıdır. Yoksa Ankara'dakilere ne minnetimiz olacak? Onlara karşı ne eksikimiz oldu? Çözüm süreciyse en fazla uğraşan biz olduk. Çözüm politikalarında en fazla biz proje ürettik buradan. Demokratik Toplum Kongresi'nde tartışarak, yarın çerçevesini netleştirip içini dolduracağımız bu özyönetim mevzusunun arkasında hep birlikte siyasetçiler, sivil toplum örgütleri, emek örgütleri, kadın örgütleri, gençlik örgütleri olarak, yerel yönetimler hep birlikte durmayı başarırız ve bunun adım adım inşasını gerçekleştirirsek bu tarihi sorunun çözümüne doğru gideriz. Yine biraz önce arkadaşlarım ifade ettiler Türkiye'de yönetim modelini tartışmak günah mıdır yav, haşa Allah'ın emri midir?

Kenan Evren'in yaptığı anayasayı tartışmıyoruz. Orada kurduğu ilkeleri tartışmıyoruz. Kuran-ı Kerimi tartışabiliyorsunuz, tartışıyorlar. Haşa o Allah'ın emri mi değil mi tartışırabiliyorlar, darbeci bir generalin kitabını tartışmıyoruz. İşte bunu bu kendine Müslümanım diyen iktidar yapıyor. Bunu tartışmıyoruz. Modeli özerklik olsun, modeli eyalet olsun, modeli federasyon olsun, herkesin bir fikri olabilir. Bak onların da var, başkanlık olsun diyorlar fakat biz tartışmıyoruz, tartıştırmayız diyorlar. Bu memleketi diyor bölmelerine izin vermeyiz, asla tartıştırmayız diyor özerkliği. Onlar da söylüyor, ana muhalefet de söylüyor, öbürüde söylüyor. Hepsi böyle bakın. Kürtlerle ve Kürdistan'ın geleceğiyle ilgili söz söyleme hakkına sahip olmayan sadece Kürtlerdir. Bizim dışımızda herkesler konuşabilir. Emekli generaller yenilmiş paşalar, stratejistler, analistler... Her akşam bizim adımıza konuşabiliyorlar televizyonda. "Kürde bunu verin, Kürde şunu verin, Kürt'ten şunu alın." Bir tek biz konuşmuyoruz. Biz konuşmak istediğimizde hayır iradenizi kırarız, sizi pişman ederiz diyorlar. Bizim dışımızda herkes bizim statümüz ve geleceğimizle ilgili konuşuyor, konuşabiliyor. Ama 40 milyon Kürt halkı Türkiye'de hangi statü ile yaşayacağını konuşmuyor. Çok cesur olup konuşanlar sizler gibi, bugün direnenler gibi ya öldürülüyor ya tutuklanıyor ya soruşturma dava açılıyor ya linç ediliyor. Bir şekilde onun o düşüncesini açıkladığı için pişman edilerek toplumun geri kalanları da cezalandırılıyor. Böyle bir ortamda biz bu şehir savaşların yaşıyoruz. Kürt gençleri bugün bu tarihi bilinçle, travmayla, yaşanan acılarla yola çıkarak bu direnişi ortaya koyuyor. Savaşı şehirlere taşımak için değil, insanlarımızı göç etsin diye değil, zerre kadar siyasete, müzakereye, konuşmaya dair umut Ankara'da

kalmadığı için Ankara masayı devirip masanın yerine tank koyduğu için direniyor insanlar. Biz burada siyasetçiler olarak, kendi kişisel ikbalimiz, kişisel istiklalimiz uğruna bir tartışma yürütmedik, yürütemeyiz de. Direnişin geleceği ne olacak bunun dışında her tartışma bizi geriye götürür. Madem hasta ameliyat masasına yatırıldı ki hasta hatip beyin belirttiği iki yüz yıldır hastadır.

Defalarca denedik ilaç verdik, serum taktık olmadı. Madem ameliyat masasına yatırdık bu hasta oradan iyileşmeden kalkmayacak. Bu direniş zaferle sonuçlanacak. Herkes halkımızın iradesine saygı duyacak ki bir daha bu acıları yaşamayalım değerli kardeşlerim. Bizler çocuklarımıza artık sorun miras bırakma utancına dâhil olmak zorunda değiliz. Çocuklarımıza, torunlarımıza çözümü miras bırakalım. Cizre’de bebeklerimiz, yaşlı kadınlarımız bu zulmü yaşarken, bu hakareti yaşarken bir sonraki nesil de eğer bunları yaşamaya devam ediyorsa vebali bizimdir. Öncelikle şu salonda oturanlarındır vebali. 10 yıl sonra 50 yıl sonra Cizre’de halen 70 yaşındaki analarımızın 7 gün cenazesi sokakta kalabiliyorsa o gün o çocuklar dönüp bize lanet okusalar haklıdırlar. Haklıdırlar, ne diyebiliriz? Biz onlara çözüm miras bırakamamışsak ve halen o acıları yıllar sonra yaşıyorlarsa bize lanet okusalar haklıdırlar.

Gün bu gündür artık devletin kararlılığı mı var kendileri bilir. Tankları var, topları var emirlerinde. Orduları var doğru. Bizim kararlılığımız, haklılığımız, meşruiyetimiz var. Tanktan, toptan daha güçlüdür. Halkın ittifakı, halkın iradesi silahtan daha güçlüdür. Bu kâğıttan kaplanların ucuz kahramanlıklarının da sonu gelmiştir.

Dün Ankara'dan Başbakan’a çağrı yaptım. Genelkurmay Başkanı'nı neden Cizre'ye gönderiyorsun? Sen git, siyasetçi sen değil misin? 7 Haziran'da, 1 Kasım'da sandıktan çıkan oylar size verilmedi mi? Genelkurmay Başkanı mı seçime girdi? Hani istikrar sağlayacaktınız? Hani siyasi çözümlerinizi vardı? Genelkurmay Başkanı mı seçildi 1 Kasım da? Sen seçildin. Sen niye Cizre'ye gitmiyorsun? Madem kudretlisiniz, madem güçlüsünüz, al reisini de yanına, sen Cizre'ye git.

Sur'a gelin bir bakın, hani Kürt halkını kurtarıyorsunuz ya terörden, terör belasından; gelin bu kurtardığınız Kürt halkı sizi nasıl karşılayacak. Yarın hemen buyurun bir Cizre seferi düzenleyin, Cizre meydanında miting yapın. Çünkü zerre kadar siyasi iradeleri yok. Kaybettiklerini, siyaseten tükendiklerini biliyorlar artık. Yüzde 49,5 oy almışlar ama dayandıkları zemin zor, güç, silah zeminidir. Bunun dışında bu topraklarda ayakta kalamayacaklarını biliyorlar.

Bizim artık bu bilinçle bugün, yarın bu toplantılarımızda siyaseten çözüm gücü olan bu iradenin nasıl bir tutum içerisinde olduğunu bütün dünyaya kararlı bir şekilde ilan etmesi lazım.

Yine çok uzatmak istemiyorum, affınıza sığınıyorum ama arkadaşlarım da belirttiler; iki temel mevzuu netleştireceğiz. Birincisi Kürt halkının siyasi statü meselesi, bu da özerklikle ilgilidir. İkincisi yine Kürtlerin yaşadığı Kürdistan bölgesini ve Türkiye'nin tamamını da ilgilendiren idari yönetim modeli, bu da özerklikle ilgilidir. İkisi de özerkliğin parçasıdır. Bu ikisini en dengeli şekilde birbirini boşa çıkartmayacak, birlikte yaşamı olanaklı kılacak ama içeriği de dolu, demokrasiyle, demokratik yönetim modeliyle dolu nasıl bir yönetim modeli inşa edebiliriz; bunun yetkilerini, mekanizmalarını, hiyerarşisini tabandan yukarı doğru nasıl kurabiliriz? Bütün bunları bir kez daha hem birbirimize hatırlatmak, netleşmek; bütün dünyaya da bunu hatırlatmak babında bu toplantı çok önemli olacaktır.

Biz bu toprakların kadim halkındanız, kadim halklarıyla bir arada yaşamış ve boyun eğmemiş halklarındanız. Evet, Türkiye’de Türk kardeşlerimiz başta olmak üzere her etnik kimliğe kardeşimiz gözüyle bakarız. Bir arada yaşama iradesini de halen koruyoruz. Önerdiğimiz çözüm modeli de bunun bir parçasıdır. Kürtler artık kendi coğrafyasında, Orta Doğu’nun orta yerinde siyasi bir irade olacaklardır. Tıpkı 100 yıldır okyanusun dibinde kalmış bir geminin yeniden okyanusun üstüne çıkıyor olması gibi Kürdistan kendi küllerinden yeniden doğuyor, Orta Doğu’nun orta yerinde bir güneş gibi ışıldıyorsa dostlarımız bundan mutluluk duymalıdır. Bize kardeş diyenler bundan mutluluk duymalıdır. 'Etle tırnağız' diyenler bundan mutluluk duymalıdır. Korkulacak bir şey yok, gerçekler gün yüzüne çıkıyor. Korkunun ecele faydası da yok, durdurulabileceğiniz bir durumda değil. Durdurmak yerine, engellemeye çalışmak yerine güç verseniz, yarın yan yana olsak, omuz omuza olsak hep birlikte kazanacağız.

Artık gelecek yüzyılda bir Kürdistan gerçeği olacak. Belki bağımsız devletleri de olacak Kürtlerin, federal devletleri de, kantonları da olacak, özerk bölgeleri de. Kürdistan büyük bir coğrafyadır. Bu coğrafyada, kocaman coğrafya içerisinde Kürt halkı nerede, nasıl yaşamak istiyorsa önce kendisi karar verir, geri kalanlar buna saygı duyar, kardeşlik hukuku da böyle gelişir. 'Bin yıllık kardeşlik' diyorlarsa Hatip Bey’in belirttiği gibi bin yılın 200 yılı sorunludur. Geri kalan 800 yılda Türk ulusal egemenliğinde falan geçmemiştir. Geri kalan 800 yılda Kürtlerin resmi dili Türkçe değildir, geri kalan 800 yılda Kürtlerin eğitim dili Türkçe değildir. Kürtler kendi ana diliyle, medreselerinde eğitim yapmıştır. Resmi dilleri Kürtçedir. Kürtlerin yönetim şekilleri beylikler şeklinde özerk bölgelerdir. Şu andaki modern devletlerdeki kanton sistemidir. Bağımsızlığa yakın bir yönetim sistemleri vardır. Ekonomilerini kendileri düzenlemiştir. Vergisini almak o bölgenin yönetimine aittir kendi savunmaları vardır, orduları vardır. Bunlar inkılap tarihi ile birlikte unutturuldu ama daha bizim dedelerimiz yaşayan dedelerimiz bunun canlı tanığıdır. Biz bunu nasıl inkâr edip, yok sayıp AKP’nin modeline mahkum kalabiliriz ki. Biz bu kadar mücadele edeceğiz, toplumu değiştireceğiz, Biz bu kadar mücadele edip büyük bir demokrasi gücü ortaya çıkaracağız, beyefendiler gelecek bütün bu gücü kendi saltanatları, başkanlıkları, bilmem diktatörlükleri uğruna harcayacaklar. Biz de bunlara boyun bükeceğiz. Olabilir mi böyle bir şey? Tarihimize ihanet olur, mücadelemize, değerlerimize ihanet olur, bunu kabul edemeyiz.

Denilebilir ki bedeli çok ağır olacak ama ne yapalım, ne yapalım bedeli ağır oluyor diye onurumuzu mu yitirelim, haysiyetsiz mi kalalım, birbirimizin yüzüne bakamayacak hale mi gelelim, ne yapalım? Hepimizin er ya da geç bir mezar taşı olacak. Bazılarının mezar taşı yok bizim en azından o olacak belki. Cenazesi ortada olmayanlar var, öyle anne babalar var ki soğuk bir mezar taşına razıdır, evladını bulamıyor.

Ne yapacağız peki biz o mezar taşlarına bakarken utanmamak için neyse bedeli bizde ödemeyi göze alacağız. Bundan başka çare yoktur değerli arkadaşlar olsa sonuna kadar kullandık, kullanmaya da devam ederiz. Müzakere, diyalog, barış kapısı her zaman açıktır, her zaman; kapanacak bir kapı değildir. 7 Haziran’dan sonra bakın şu güne kadar 3 defa çok ciddi girişimde bulunduk, diyalogun kapıları açılın diye. Çok ciddi, üst düzeyde, üçüne de ret cevabı geldi. Çünkü karar verilmiş, infaz kararı verilmiş. Çünkü şunu gördüler; Kürt halkı güçlü, örgütlendi, irade haline geldi. 'Bugün başını ezmezsek bu artık bütün Orta Doğu dengelerini değiştirebilecek yeni bir güç olacak' diyorlar. İran bir güçtür, Türkiye bir güçtür, Irak, Suriye devletleri 100 yılın başında ortaya çıkmış yapay devletler de olsa arkalarında güçler var, bir güç, bir dengedir. Arap gücüdür. Şimdi bu Orta Doğu dengesi

içerisinde Fars, Türk, Arap dengeleri içerisinde bir de Kürt gücü doğsun istemiyorlar, buna razı değiller. Üstelik bu Kürt gücü öyle gerici bir güç de değil. Kendi içerisinde demokrasi mücadelesi yürüten; inanç özgürlüğü, kadın özgürlüğü, emekten yana, ezilenden yana bir öncüye sahip. Herkes için bir tehlike gibi görülüyor, bunu ezibildikleri kadar ezmek hepsi açısından tarihi bir sorumluluk, görev gibi duruyor ve o yüzden bu kadar ağır saldırı gerçekleştiriyorlar.

Biz bugün sizlerinde katkılarıyla, önerileriyle bölge yönetimleri nedir, yetkisi ne olmalı, bölge yönetiminden aşağıya doğru kent yönetimleri, belediyelerin yetkisi ne olmalı, sağlık eğitim, tarım, kültür, turizm, balıkçılık, hayvancılık, trafik, savunma nedir, bunlar hangi yetkiler, başlık başlık, hangisi merkezde, hangisi yerelde olmalı? Bunları netleştirelim. Tartışmadığımız konular değil bunlar ama netleştirelim. Biz bunu bütün Türkiye için öneren bir partiyiz HDP olarak. Fakat denilse ki 'yahu Kürt halkı özerk olacak diye bütün Türkiye'ye bölge yönetimi getirmek zorunda değiliz', bunu da oturalım tartışalım. Bölgesel dar bir özerklik mi tartışacağız, buyurun tartışalım ama biz bütün halkların iradesine saygı duyacağız. Trakya bunu istiyorsa Ankara buna saygı duyacak. Karadeniz, Ege, Marmara, diğer halklar, 'evet, yetki bir adamda olacağına, yetki 10 kişilik bir yönetimde Ankara'da olacağına yanı başımda olsun, parlamentom yanı başımda olsun, gidip hesap sorabileyim, gidip tartışmaları dinleyebileyim, kendi fikrimi en yakın parlamentoda dile getirebileyim ki, çiftçi olarak, işçi olarak, memur olarak, esnaf olarak derdimi rahat anlatabileyim' derse insanlar, Ankara'nın da buna itiraz etmemesi lazım.

Yönetimi halka ne kadar yakınlaştırırsanız o kadar demokrasi olur. Şunu da belirterek bitireyim; deniyor ya, 'biz efendim bu bölgeleri PKK'ye bırakmayız, PKK mi yönetecek bu bölgeleri?' Hayır, demokratik bölgeler oluştuktan sonra seçim olacak kim bu seçimleri kazanırsa o yönetecek. AKP kazanırsa bölge yönetiminde AKP olacak, saygı duyacağız.

Diktatörlük mü, öz yönetim mi? Tek bir adamın sultasında onun monarşik anlayışı mı, baskıcı erkek egemen zihniyeti mi? Yoksa hepimizin özgürce yaşayacağı, kardeşçe yaşayacağı insan onuruna sahip öz yönetimler mi? Bunun kararını biz verdik yine eşbaşkanlarımızın belirttiği gibi Türkiye'nin batısı da bu verilmiş karara katılmalıdır, destek verilmelidir, mücadeleyi büyütmelidir. Ben bir kez daha bütün arkadaşlarımıza çok teşekkür ediyorum, direnen arkadaşlarımıza, dik duran bu dönemde her şeye rağmen halkla birlikte halkın yanında olan geri dönüp baktığımızda bizi mahcup etmeyecek düzeyde bir duruş ortaya koyan bütün arkadaşlarımıza, yoldaşlarımıza teşekkür ediyorum. Canını ortaya koyan 7'den 70'e her bir arkadaşımıza, ailelerine, şehitlerimize bir kez daha vefa ve bağlılık sözümüzü tekrar ediyoruz, kongremizin hayırlı olmasını diliyorum, hepinize teşekkür ediyorum. Sağ olun." daha sonra başka konuşmacılar da konuşmasını yapıyor. Kongrenin ikinci günü sonuç bildirgesi açıklandıktan sonra her eşbaşkan kalkıp bu bildirgeye dair de görüş belirtiyor, orada da kısa bir konuşmam var onu da okuyayım hemen:

"Deklarasyonu yayınlayanların ciddiyetiyle, aynı ciddi yaklaşımla deklarasyona yaklaşılacaktır. Deklarasyonda da belirtildiği gibi dinamik bir tartışma sürecine, öneriye ve eleştiriye açık bu metin; çatışmaların sonlanması, mevzunun hendek ve barikat olmadığı, demokrasi sorunu olduğu noktasında tartışmaları ve mücadeleyi siyasi alana, siyasi zemine çekebilmesi konusunda çok önemli bir fırsat sunuyor. İnşallah muhataplarımız bu ciddi deklarasyonu bir kez daha serinkanlılıkla dinleyip, okuyup aslında öz yönetimin, özerkliğin hepimiz açısından birlikte yaşam açısından çok önemli bir fırsat sunduğunu göreceklerdir. Siyaset küskünlükler, siyaset kapisler, siyaset kompleksler üzerinden

yapılmaz. Siyaset çözüm alanıdır. Ne olursa olsun konuşabilmek, ne olursa olsun diyalog ve müzakere kanallarını açık tutabilmektir siyaset. Biz HDP olarak bu noktadayız. DTK'nın deklarasyonda ifade edilen mücadele anlayışı, mücadele çerçevesi ve özyönetim çerçevesine bağlı kalarak bir siyasi mücadeleyi sürdüreceğimizi belirtiyor, emeği geçen bütün arkadaşlara şükranlarımızı, teşekkürlerimizi sunuyoruz. Hepimizin yolu açık olsun.”

Tek üzüntüm ölümleri, yıkımları durduramamış olmaktır, onun dışında vicdanım rahat

Fezlekede geçen ilgili konuşmaları dökümleri okuduk kayda geçtik. Konuşmalara dair çözüme dair herhangi bir diyeceğim yok. Konuşmalarımın arkasındayım. Konuşmaların tamamı demokratik barışçıl yol yöntemlerle sorunlara çözüm arama iradesini net bir şekilde belirten konuşmalardır. Benim ve partimin siyasi fikirleridir. Bu siyasi fikir ve çözüm önerilerimin de arkasındayım. O dönem suç işlemiş, suç işleyen çok fazla suça bulaşmış siyasi kadrolar bugün iktidardadır. Asıl o dönemde şehirlerde Cizre’de, Sur’da çok sayıda ağır insan hakları ihlali, sivillere yönelik ağır ihlaller, şehirlere yönelik ağır ihlaller gerçekleştiren biz değiliz. Bunu durdurmaya çalışan bizleriz. Bütün o ölümleri, bütün o yıkımları durdurmak için canla başla çalışan bizleriz. Benim tek üzüntüm bu konuda başarılı olamamış olmaktır. Onun dışında beni üzen bir şey yok.

Siyasetçiler siyasi olarak yaşananlardan sorumludur

Tabii ki siyasetçiler olarak siyasi sorumluluğumuz, idari hukukun terimiyle kusursuz sorumluluğumuz da vardır. En nihayetinde siyasetçiler siyasi çözüm üretme noktasında halka karşı borçludurlar. Ben bu açıdan kendimi sorumlu tutuyorum. Yoksa kimseye hesap vermeyi gerektirecek bir şey yapmadığımdan eminim. Bu konuda vicdanım rahattır. Savcının dosyaya almadığı, almaya gerek duymadığı belki de benzer içerikli demeçlerim konuşmalarım da var. Tarih karşısında onları da ben kayda geçireyim. Örneğin yine aynı tarihlerde 30 Ağustos 2015. Yani 3 no’lu fezlekenin konuşmalarının yapıldığı tarihte yaptığım bir açıklama. Nerede yayınlanmış mesela. Avukatlarım çıktığı habersol.org.tr’den almış ama bütün medyada yayınlanmıştır. Başlığı da şu: Selahattin Demirtaş: Silahla özerklik olmaz. Haberin başlığı bu.

HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş, özerklik taleplerinin baskılara karşı sivil bir isyan olduğunu belirterek silah yoluyla özerklik ilanını doğru bulmadığını söyledi. Türkiye’de şiddetin aynı düzeyde devam etmesi halinde 1 Kasım’da seçim sandıklarının kurulabileceğini düşünmediğini vurguladı. Demirtaş Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın fiilen bir darbe yaptığını savundu. 1 Kasım öncesi yurtdışı seçim çalışmasını başlatan ilk liderlerden HDP Genel Başkanı Selahattin Demirtaş oldu. Demirtaş Viyana’dan sonra Lahey’de seçmenleriyle buluştu. Hollanda Kürt Federasyonu toplantısı öncesi HDP lideri gazetecilerle buluştu. BBC Türkçenin yaptığı habere göre Demirtaş, temel konuları 4 maddede özetledi. Son günlerde sıkça dile getirilen seçim güvenliği, PKK’nin HDP’ye yönelik açıklamalarına yanıt ve Türkiye’de rejime darbe. Demirtaş sözlerine Cumhurbaşkanı Erdoğan’ı eleştirerek başladı. Demirtaş’a göre Erdoğan iktidardan düşmemek için Türkiye’yi ateşe atıyor. Türkiye’de her gün kan akıyor bunlar da Erdoğan’ın planladığı kendi rejimini ayakta tutmaya çalıştığı planlamalardır. HDP’nin Türkiye partisi olduğunu belirtti Demirtaş, AKP’nin bu çılgın anlayışına karşı 1 Kasım’da kendilerinin umut olduğunu söyledi. Bu noktada Kürtlerin özerklik taleplerinin kaçınılmaz olduğu yönündeki açıklaması hatırlatılan Demirtaş’a bunun “Türkiye partisi söylemiyle çelişip çelişmediği” soruldu Demirtaş’a. Demirtaş “biz sadece Kürtlere özerklik istemiyoruz. Türk seçmene

de özerklik vaat ediyoruz.” Tek adam sistemine karşı yerinden yönetim modeli istediklerini söyledi. Demirtaş’a göre Türkiye için en uygun birlikte yaşama modeli özerklik. Herkesin yönetime katılabileceği bölünmeden parçalanmadan bir arada demokratikleşmenin sağlanabileceği çağdaş bir model” sözleriyle tanımladı. Özerklik söylemi ve sisteminin Türkiyeli söylemini ve HDP’nin paradigmasını destekleyen bir politika olduğunu söyledi. Özerklik talebinin atanmış devlet görevlilerinin Doğu ve Güneydoğuda baskısından doğduğunu belirtti. Yüzde 94 oranında oy aldıkları Hakkari’den milletvekillerinin valilik kararıyla Yüksekova’ya sokulmamasını anlattı. Anayasal garanti altına alınmadan işleyen bir özerklik sistemine de sıcak bakmadığını belirtti. Demirtaş “silah yoluyla özerklik ilanını doğru bulmadığımı da vurgulamak isterim. Bazı kentlerde silah kullanılmasını bazı yerlerde göstericilerin ellerine silah olarak özerklik ilan ediyoruz demesini doğru bulmuyorum. Bu bir sivil inisiyatiftir, doğru olan usul budur. Sivil alanda kalmasında her halükarda fayda görüyorum. Her gün ölümlerin yaşandığı bir kişinin adeta devlete el koyduğu bir ortamda demokratik bir seçim zaten mümkün değil dedi. Erdoğan kaosu derinleştirip seçimi erteletmek ya da güvenlikten yoksun bir ortamda seçime katılıp katılımı düşürüp istediğini elde etme peşindedir dedi. Demirtaş’a ateşkes çağrısı üzerine PKK yöneticilerinden Duran Kalkan’ın “HDP neyi başarmış ki bize silah bırakma çağrısı yapıyor” açıklaması anımsatıldı. Demirtaş bu soruya, “Hiçbir şey kazanmadıysak bile bu çağrısı yapabilecek kadar halkın desteğini alıp özgüven kazandık” yanıtını verdi. Demirtaş, “Çağrımızı tekrarlıyoruz, karşılıklı ateşkes olmalı ve kesinlikle müzakereye dönülmelidir” dedi. Aynı demeçte, BBC ve Türkiye basınına yansıyan demeç bunlar.

Demirtaş Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın kendisinin darbe yaptığını söyledi. HDP Eş Genel Başkanı Erdoğan’ın parlamento iradesine el koyduğunu savundu. “Sandık sonuçlarına el koydu. Bu koşullar 1980’de vardı. Cunta geldi, parlamento iradesine el koydu. Türkiye siyaseti vesayet açısından 80’lere köy ve orman yakma, köy boşaltma gibi uygulamalarla da 90’lara dönüyor.

Bütün konuşmalarımın mahiyeti barış çağrıları ve silahların susmasına yöneliktir

Vatan gazetesinde de yer almış aynı haber. Tabii savcı emniyetin kendisine sunduğu fezleke veyahut konuşma metinleri ne ise onlardan cımbızlama yaparak propaganda ve üyeliğin ötesinde yöneticilik şeklinde bir istinatta bulunmak için her türlü kumpasvari çalışmayı yapmış. Daha önce de belirtmiştim. Mesela 15 Eylül 2015. Yine kayıtlara geçsin. Van’ın Başkale İlçesi’nde yaptığım konuşmadır. Daha sonra bunların hepsi ileriki aşamalarda delil dosyaları şeklinde mahkemeye sunulacak. Yine benzer şekilde barış çağrıları, silahların susması ve durması için çatışmaların durması için açık net çağrılar var. Buradan uzun uzun metni okumayacağım. Fakat bunlarda görülmemiş. 12 Ekim 2015’te Nusaybin’de yapmışım benzer içerikli bir konuşma. Az önce fezlekelerde Lice veya işte Sur’da, DTK’da yaptığım çağrıların benzerlerini ilçe ilçe arkadaşlarımla birlikte dolaşım yapmışım. Silaha gerek yok bize güvenin demişiz. Biz siyasetçiler olarak bunun için seçildik. Eller tetikten çekilsin ve siyasetçiler olarak biz de elimizi taşın altına koyalım bütün bu sorunları siyasi alanda çözelim. Konuşmalarımın bütün mahiyeti bu. Dolayısıyla bir dönem politikası olarak örneğin 15 Eylül’de yine Varto’da aynı gün, yani hem Başkale’de hem Varto’da benzer içerikli konuşmalar yapmışım. Yani nerede sokağa çıkma yasakları, hendek ve barikat çatışmaları varsa bütün oraları arkadaşlarımla birlikte parti otobüsüyle gezmişiz. Çözüm önerilerimizi anlatmışız. Şimdi yine TBMM’de hem grup toplantılarımda hem de basın toplantılarımda yaptığım konuşmalarda var. Onlarda benzer mahiyette konuşmalar.

Biz il il, ilçe ilçe barış için çabalarken barışı sağlaması gereken hükümet ne yapıyordu peki?

Ben, Anayasa'nın 83/1'inci maddesi kapsamındadır deyip o konuya girmiyorum. Mahkemenin tutumunun Anayasa'yı dikkate almadığını bu açıdan zaten belirttiği için kanunlar üzerinden veya usul üzerinden gitmiyoruz. Daha çok politik bir dava olduğu için siyasi yaklaşımlar sergilenecek gidiyor, yine de kayda geçsin diye belirtiyorum. Birazdan avukatlarım gelince tarihlerini de kayda geçireceğim. Onlar dosyaları daha iyi biliyorlar. Hangi grup toplantısında, hangi tarihte benzer içerikli konuşmalar ve çağrılar yapmışım onlar da en azından kayda geçmiş olacak. Şimdi biz HDP olarak ilçe ilçe, il il gezip bu çalışmaları yaparken ülkede huzuru güveni barışı ve demokrasiyi sağlamakla bilfiil görevlendirilmiş, millet tarafından görevlendirilmiş, hükümet ne yapıyordu? Asıl burada yargılanması gereken bu değil mi? Ben mi Başbakan'dım? Figen Hanım mı başbakandı? HDP mi iktidardı? Hayır. Erdoğan Cumhurbaşkanı, Davutoğlu Başbakan'dı. Bütün kontrol, yetki onlardaydı. Bütün bu sokağa çıkma yasağı ilan edilen yerlerde askeri operasyonların da yetkisi onlardaydı.

Cizre'de, Sur'da insanlarla görüşülseydi kimsenin burnu kanamazdı ama bu AKP'nin işine gelmiyordu

Ben şu kadarını, hiç değilse mahkeme heyetinin, kamuoyunun bir kez daha düşünmesini rica ediyorum. 2 buçuk yıl İmralı görüşmeleri sürdü. Ondan önce 2 yıla yakın Oslo görüşmeleri sürdü. Yani 4 yıl, 5 yıl arada kesintiler olmak üzere PKK ile Öcalan ile yüz yüze görüşme yapmışlar. Peki, hendek ve barikat meselesi çıktığında, ki sayıları çok çok az, neden oradaki gençlerle doğrudan bir şekilde görüşülmeyebilir, başka araçlarla, başka ikna yöntemleriyle neden görüşmeyi kabul etmediler de tabur tabur, tugay tugay asker, Genelkurmay Başkanı, generaller, albaylar neden oraya sevk edildi? Burada hiç mi tuhafılık yok? Ben iddia ediyorum, ilk günlerde bizim yaptığımız çalışmalara destek verilseydi, oradaki insanlarla diyalog kurulabilseydi tek bir insanın burnu kanamadan hendek ve barikatlar kapatılabilir, mevzu siyasi alanda kalır, ne yıkım olurdu, ne ölüm olurdu. Ama bu AKP'nin işine gelmiyordu. AKP böyle bir şey istemiyordu. Mal bulmuş mağribi gibi, "Cizre'de 20 tane silahlı militan tespit ettik, Sur'da bilmem 50 tane militan tespit ettik. Bütün ilçenin tamamını ablukaya alıyoruz, sokağa giriş çıkış yasak." Aylarca, bakın; hala Diyarbakır'ın Sur ilçesinin iki mahallesinde hala sokağa girip çıkmak yasak. 5 yıl geçti aradan hala yasak. Ne yaptılar orada? Bir parlamento üyesi olarak ben bunu sormaz mıyım? Hakkım yok mu? Yüzde 90-80-85 oy aldığımız yerlerde insanların neler yaşadığını anlatmak, onların sesini duyurmak konusunda ahlaki, vicdani hiç mi sorumluluğumuz yoktu? Bunları yerine getirmeye çalıştık.

AKP katliam yaptı; bebekler öldürüldü, çocuklar öldürüldü

Ama AKP iktidarı katliam yaptı orada, katliam! Katliam yaptı. Cizre'de katliam yaptı. Sivil insanlar öldürüldü. Bebekler, çocuklar öldürüldü. Şimdi bunları söyledim diye 3-4 tane Davutoğlu'na, Başbakan'a hakaret, 4-5 tane de Cumhurbaşkanı'na hakareten ayrıca yargılanıyorum.

Cizre'de, Sur'daki komutanlar 14 Temmuz'da vatanseverdi de 15 Temmuz'da darbeci mi oldu?

Burada da tekrar ediyorum, katliam yaptınız orada hükümet olarak. "Yok öyle bir şey" diyorlar. Peki, Yüksekova operasyonunu yürüten komutan, Cizre operasyonunu yürüten komutan, Sur operasyonunu yürüten komutan, bütün o bölge operasyonunu yürüten İkinci Ordu Komutanı Adem

Hududi, Şırnak Merkez Komutanı, Nusaybin Komutanı; yani bu operasyonların yürütüldüğü her yerdeki komutanlar; 12'den fazla üst düzey komutan neden 15 Temmuz sonrasında darbecilikten tutuklandı? Neden? Bu insanlar kahramansa devlete ve millete bağlı operasyon yürüttülerse neden darbeci oldular bunlar? Neden darbecilikle suçladınız? Eğer darbecilikle suçluyorsanız, bu konuda elinizde delil, bilgi, belge varsa; mahkemeye sevk ettiniz, delil falan vardır, bu insanlar 15 Temmuz'da darbeciydi de 14 Temmuz'da mı vatanseverdi? Bu insanlar parlamentoyu bombalayacak kadar gözünü karatmıştı da Cizre'de Sur'da kameraların olmadığı, Allah'tan başka kimsenin orada ne olup bittiğini bilmediği bir yerde tek bir sivile zulüm etmemişler midir yani? Bunu söyleyince ben devlet düşmanı mı oluyorum? Bunu söyleyince Cumhurbaşkanı'na, Başbakan'a hakaret mi oluyor? Terör propagandası mı oluyor?

Sivil insanlara zarar veremezsiniz dediğim için terör propagandasından soruşturuluyorum

Asıl yargılanması gereken onlardır. Sur'da, Cizre'de yapılan katliamlar, tek bir hukuk dışı, hukuku aşan, güvenlik kuvvetlerine verilen yetkiyi aşan tek bir fiil bile suçtur. Bunun istisnası yoktur. Çok çok fazla aşılmıştır. Yetki çok çok fazla aşılmıştır. Açıklamalarımda da belirttim, başka fezlekelerde de örnek olarak sunacağım. Bir yerde silahlı insanlar varsa devletin zor kullanma yetkisi vardır. Hukuk buna cevaz verir. Bunu demişim. Ama bunu yaparken yetkiyi aşamazsınız. İnsan hakları ihlali yapamazsınız. Masum, sivil insanlara zarar veremezsiniz. Bunu söyledim diye de terör propagandasından soruşturuluyorum. Bunu açıkladığım veya bunu teşhir ettiğim için de terör örgütüne yardımla suçlanıyorum, başka fezlekeler ve başka dosyalarda.

Barış Akademisyenleri'nin yargı devreye sokularak cezalandırıldığını biliyorsan ve bunca yıldır sustuysan bu senin ayıbın

O dönem olup bitenlerin birçoğunu Türkiye kamuoyundan gizlemeyi başardılar. Bugünkü gibi medya kontrol altındaydı, insanlar korkudan suspustu. Bir grup akademisyen bir araya gelip "Orada işlenen suça ortak olmak istemiyoruz" dediği için linç edildiler. Yargının önüne atıldılar, işten atıldılar. Terörist ilan edildiler. Toplum susturuldu. Yeter ki bu katliamlar, orada yaşanan ölümler, insan hakları ihlalleri sorgulanmasın, ortaya çıkarılmasın diye bütün bunlar yapıldı. Bugün eski Başbakan Ahmet Davutoğlu'nun biraz önce gazetede demecine baktım, gözüme çarptı, diyor ki, "Barış akademisyenleri bildiri yayımladılar, Erdoğan beni çağırdı, niye 'Bunlara cevap vermiyorsun' dedi. Ben de dedim ki evet, bildiride eleştirilecek çok şey var ama bu ifade özgürlüğü kapsamında ama kendisi beni dinlemedi" diyor. Davutoğlu diyor. "Erdoğan işi yargıya havale etti" diyor. Bir Başbakan olarak o dönem sen Cumhurbaşkanı'nın Barış Akademisyenleri'ni yargıyı devreye sokarak cezalandırıldığını biliyorsan ve bunca yıldır sustuysan barış akademisyenleri işten atılırken, hapse atılırken, sürgüne, açlığa mahkum edilirken susmuşsan bu da senin ayıbın. Bak ben susmadım, hala susmuyorum.

Bütün ülke korkudan sesini çıkarmasa bile biz HDP'liler olarak buna boyun eğemedik

Zulüm yapıldı insanlara zulüm, hakaret edildi. İnsanların yatak odalarına girildi, tekbirlerle, İŞİD'ci kafalarla küfürler, hakaretler yazdılar yatak odalarının duvarlarına. Yataklarının üzerine insanların onurunu rencide edecek şekilde hareketler yapıp, fotoğraflar çekip sosyal medyada yayınladılar. Bunların hepsini yaparken yanına "Türk'ün gücünü göreceksiniz" yazdılar. Cizre'de Yüksekova'da çok sayıda insanın mahremine bu şekilde girildi. Ne terörle mücadelesi yahu! Buna "terörle mücadele"

deyip sessiz mi kalacaktık? Bütün ülke korkudan sesini çıkarmasa bile biz HDP'liler olarak buna boyun eğemedik. Bunların hepsi yapıldı. Daha fazlası yapıldı.

Cemile Çağırğa'nın, Taybet İnan'ın cenazeleri izin verilmediği için günlerce bekletildi

Cemile Çağırğa çocuğu, keskin nişancı atışıyla öldürüldü ve ailesi güvenlik görevlilerinin öldürdüğünü söyledi, biz değil. Defnedilmesi istendi, aile izin istedi. Sokağa çıkma yasağı var çünkü Cizre'de defnedemiyorlar. Ailesi defnetmek istiyor, izin verin mezarlığa kadar gitsin aile. Vermediler izni. Fotoğrafları var, kamuoyuna çok yansıdı. Annesi çocuğunun cansız bedenini buzdolabında bekletti çürümesin diye. Kokmasın diye buzdolabında bekletti, izin alınana kadar günlerce. Taybet İnan. 58-60 yaşlarında bir kadındı, evinin kapısının önünde sokakta keskin nişancı kurşunuyla öldürüldü. Cenazesini ailesi alıp defnetmek istedi, cenazeye gitmek isteyen vurdular. Bir kardeşi de orada vuruldu. Cenazeyi çekip evinin içine götürmek istediler sürekli ateş açtılar ve cenazeyi tam 7 gün alamadı aile.

Darbeci olarak içeri aldıklarınızdan tek birine bu soruları sormadınız soramazsınız da

Grup konuşmalarında var, çıktım Davutoğlu'ndan rica ettim "Her şey bir yana" dedim "Sayın Başbakan her şey bir yana, o cenazenin oradan alınması için siz inisiyatif alın. Allah için yapın insanlık için yapın. Bütün eksiklikleriniz bir yana" dedim. "Bütün sorumluluk, eksiklik benim olsun" dedim. "Bugün size eleştiri yapmayacağım" dedim grup toplantısından. Sizden tek ricam izin verin o cenazeyi oradan kaldıralım. Çünkü insanlık onuru haysiyeti artık yerlerde sürünüyor. Kendi yaşamımızdan, yaşamaktan nefret eder hale geldik. 5-6 gün bir cenaze nasıl yerde kalır? Sokak ortasında sinekler üşüşmüş yaşlı kadının cenazesine. Milletvekili arkadaşlarımı Davutoğlu'na gönderdim, gidin anlatın yapmayın deyin. Ya bu ülkede gerilim olur, sıkıntı olur ama insanlığınızdan bu kadar çıkmayın. Yaptıramadım. 7 günden sonra aile güç bela o cenazeyi sürükleye sürükleye evin içine çekebildi. Bir kişi öldü, yaralananlar oldu cenazeyi almak isterken aileden. Ben bunun için yargılanıyorum, şu açıklamaları yaptım diye yargılanıyorum, bunu yapanlar yargılanmadı. Yargı olarak bunun üstüne gitmediniz, gidemediniz, gidemezsiniz de. O darbeci olarak içeri aldıklarınızdan tek birine bu soruları sormadınız, soramazsınız da. Biz de bu kadar onursuz, haysiyetsiz insanlar değiliz. Özgürlüğümüzden de vazgeçeriz gerekirse ama boynumuzu eğmeyiz. Böyle bir hakareti nasıl kabul edebiliriz? Bunları kabul edin. Onlarca örneği var.

Savcıların birçoğu doğrudan talimat almıştı

Sinirlenen gruplarla sorumlu tutmuyorlar. Doğrudan HDP, AKP medyası "HDP'nin hendek çukuru" diyordu. "HDP'liler camiye yaktı, HDP'liler insanların evinin altına bomba koydu". HDP'den başka bir şey demiyorlardı. Demirtaş, Yüksekdağ, vekillerimiz hedefte. Öyle bir atmosferde biz bu çalışmayı yapıyorduk. Ben burada ne diyorum? Hepimiz insanız, sizler de insansınız. Siz böyle bir ortama gidin, bu çalışmayı yapın, ağızınızdan barış sözcüğünü çıkaramazsınız. Sinirleriniz buna elvermez. 'Biz diyalogla, barışla çözelim' demezsiniz, diyemezsiniz. Siyasi cesaret ve yürek ister. Çünkü öfkenin, intikam duygusunun had safhada olduğu, herkesin patlama noktasına geldiği bir ortamda biz çıkıp barıştan söz ediyorduk. 'Düzelecek' diyorduk, 'bize güvenin siyasi olarak bu iş çözülecek' diyorduk. Ama dönüyorduk yaptığımız açıklama akşam bütün televizyon kanallarında "HDP'den hendeklere destek, HDP'den kaosa destek"; yayınlar böyle yapıyordu. Savcılar da o iktidarın o dönemki siyasi

hedefleri doğrultusunda fezlekeler düzenliyordu. Savcılarının birçoğu doğrudan talimat almıştı, çalışıyordu bugün olduğu gibi, doğrudan. “Şunlarla ilgili fezleke hazırlayın, şunları getirin” şeklinde. Bir kısmı da siyasi atmosferden kendine görev biçip bizlere fezleke hazırlıyordu. Kimse kusura bakmasın. Ben çok eleştiri yaptım.

Ortada bir suçlu varsa o katliamları yapanlardır

Kimileri beni; hendekleri, barikatı, partimi -ismimi kullanarak- daha çok hendek, barikatı desteklemekle eleştirdi. Kimileri de desteklememekle eleştirdi. Halen bu tartışmalar sürüyor. Benim görüşlerim buradadır. 2015'ten beri açıklamalar yapmışım, arkasındayım. Bana göre doğru tutum buydu. Biz o yıkımları durdurabilmeliydik, başarabilmeliydik. Daha güçlü bir siyasi irade ortaya koyabilmeliydik, o yıkımlara izin vermemeliydik, iki tarafı da ikna edebilmeliydik. Burada siyasi sorumluluğumuz var. Dediğim gibi ben halkıma karşı bunun mahcubiyetini duyuyorum ama mahkemenize karşı bunun zerre kadar suç oluşturduğunu düşündüğümünden savunma yapmıyorum.

120 kişi Cizre'de canlı canlı yakıldı

Ortada bir suçlu varsa o katliamları yapanlardır. Şimdi Cizre bodrumlarında yaşananları nereye kadar saklayacak bu ülke? Daha onun davaları başlamadı. Cumhurbaşkanı ve başbakana hakarettten dava açtılar benimle ilgili Cizre meselesinde. ‘Çocuk katilisiniz, sivil insanlar bodrumlarda yakıldı’ dediğim için hakaret dosyaları açıldı. Orada daha kapsamlı savunma yapıp Cizre ile ilgili delillerimizi sunacağız. Ama bilin ki aralarında küçük bir grup silahlı kişilerin de olduğu, sayılarını bilemiyorum ama çoğunun silahsız olduğu 120'ye yakın Cizre'de iki ayrı apartmanın bodrumuna sıkıştırılacak şekilde operasyon alanı daraltıla daraltıla getirildiler ve o insanlar oradan bizi aradılar telefonla. Ses kayıtlarının tamamı bizdedir. O dönem milletvekillerimiz bakanlıkla görüştü. Sağlık Bakanlığı ile, İçişleri Bakanlığı ile, müsteşarla, bakanın kendisi ile telekonferans yaptırıldı. Oradaki gençler diyorlardı ki ‘biz buradan çıkmak istiyoruz, biz silahsız ama başımızı çıkardığımız anda ateş ediyorlar.’ Biz de bakanlıkla görüşüyorduk, diyorduk ki ‘ateşi durdurun ki çıkabilinler.’ Bakanlık saatlerce uğraşıp bize dönüyordu, ‘tamam’ diyordu, çıkabilirler. Aradan yarım saat geçmiyordu arıyorlardı diyorlardı ki ‘çıkmayı denedik, çok yoğun ateş altına aldılar bizi.’ Yani oradaki güvenlik bürokrasisi ne bakanlığı takıyordu, ne hükümeti, ne devleti. ‘Devlet de hükümet de biziz’ diyordu. ‘Bunları bizim elimizden canlı olarak almak isteyen varsa onlar da terörist’ diyordu. Efan Ala'nın açıklamaları var. Daha önce Meclis Darbe Komisyonu'na verdiği ifadeleri burada okumuştum. Aynen şunu diyordu; “Oralarda bizim kontrolümüz dışında olan güçlerin olduğu anlaşılıyor”. Ne yaptılar biliyor musunuz? Günlerce o gençler orada sıkıştırıldılar. Suları bitti, yiyecekleri bitti. Açlıkla, susuzlukla önce terbiye etmek istediler. Canlı yayınlara bağlandılar, televizyonlardan yardım istediler. 120 kişi. En son hepsini yaktılar orada, yaktılar... Ben gittim gözlerimde sonradan gördüm, küllerini gördüm. DNA'larından bile teşhis edilemediği için kaç kişinin orada katledildiğini bile bilemedik. Geri kalanlar sonra kimsesizler mezarlığına götürüldü, Cizre'de defnedildi.

Hükümetten aldıkları gazla, yetkiyle, emirle şehirleri yakarak darbe ortamı hazırladılar

Yakıldılar. 2015 yılında. Hitler'in gaz ocaklarından, fırınlarından, 1940'lardan söz etmiyorum. 2015'te Cizre'de oldu bu ve siz bizi bu açıklamalardan dolayı terör örgütü yönetmekten dolayı yargılıyorsunuz. Ağır, vahşi katliamlar yapıldı, bunu söylemeyelim mi? Bunu söyleyince

Cumhurbaşkanı'na, Başbakan'a hakaret olacak diye bu tarihi gerçeği, acı gerçeği görmezden mi gelelim? Ben görmezden geleyim, siz de görmezden gelin... Zannediyor musunuz ki ona tanık olmuş halk bunu unutuyor? Milyonlarca insan bunun doğru olduğunu, gerçek olduğunu biliyor. Günlerce uğraştık, günlerce... Merkez medyada haber bile olmadı. O insanlar orada katledildiler. Siyasi sorumlusu AKP'dir, Erdoğan'dır, Davutoğlu'dur. 15 Temmuz'da da çıktı ki bunlar büyük bir vahşet, büyük bir kin ve öfkeyle bütün şehirleri yıkıp darbe ortamı hazırlamaya çalışıyorlarmış. Hükümet de bütün bunların arkasındaydı. Hükümetin verdiği gazla, yetkiyle, emirle bunlar yapıldı. Yani hükümet bir yandan orada Kürtleri katlettirirken bir yandan kendi kuyusunu kazdırıyordu. Bu gerçekleri tartışmalı mı?

20-30 tane silahlı genç var diye bütün şehir tankla, topla yıkılır mı? Yıkıldı yıkıldı!

Hendek, barikat dönemine dair konuşulması gereken çok şey var. Yargılanması gereken ne HDP ne Demirtaş'tır ne de başka bir milletvekili arkadaşımızdır. Konuşmalarımı eleştirebilirsiniz. Her türlü konuşmamda yanlış noktalar bulabilirsiniz, mesajı yanlış verdiğimi düşünebilirsiniz, yeterince açık olmadığını düşünebilirsiniz. Ama bunların hepsi siyasi eleştiridir, suçlama olamaz. Ben elimden geleni yapmaya gayret ettim. Bütün arkadaşlarım, o otobüs kürsüsünde, göreceksiniz 15 tane milletvekilimiz var, 8 ilçeyi, 3 ili dolaştık 12 tane miting yaptık. 1 hafta içerisinde buraların hepsini dolaştık ve bu çağrılarını yaptık. Ama bir karar verilmişti hükümet cephesinden. Kesinlikle bu hendek, barikat kaldırılmayacak. Emin olun silahlarını bırakıp o gençler deseydi ki biz kendimiz kapatacağız, hükümet diyecekti ki "Hayır kapatmanıza izin vermiyoruz". Çünkü lazımdı onlar için. Büyük bir fırsat olarak görüyorlardı. PKK kaç yıldır Kandil'de? Kandil'e böyle bir operasyon yapılmamış ya! Sur'a yapılan, Cizre'ye yapılan operasyondan daha hafifti Kandil'e yapılanlar. 20-30 tane silahlı genç var diye bütün şehir tankla, topla yıkılır mı? Yıkıldı yıkıldı! Bakın hala kaç yıldır yapılamıyor. Bir tarih, bir kültür yok edildi. Ortada suç varsa budur.

Davutoğlu ve o dönemin tüm siyasi sorumluları, halkımız nezdinde mahkum olmuştur

Öbür türlü elde silah kullanan, yasaya karşı gelmemiş, suç işlememiş mi? Zaten yargılanıyor yakalananlar. Geri kalanlar da zaten öldürüldü, ya da sivil insanlarla birlikte toplu olarak katledildi. Suç varsa yargılanıyorlar. Yasaya göre suçsa yargılanacaklar. Bunu göze almış demek ki silahı eline alan. Biz buna bir şey demiyoruz. Onu göze almış ki, kendisi de savunmasını mahkemede yapar ben onu savunacak değilim. Açıklamalarımda da bunu belirttim. Ama devlet, hukuk devleti, hukukun dışına taşıdığı anda başka bir şey olur. Ben bunu anlatmaya çalışıyorum. Benim işim siyasetçi olarak ağırlıklı olarak buydu. Sorumlularla o dönem hiç şüphesiz hükümetti. Davutoğlu işte "7 Haziran ile 1 Kasım arası terörle mücadelede defterler açılırsa birçok insan insan yüzüne çıkamaz" dedi. Sonra farklı yorumlandı bunlar. Ama anlaşılıyor ki bu açıklamaları taksit taksit siyasi amaçlar için kullanacak. Kendileri bilir. Biz şeffaf bir siyasi partiydik, öyle kurulduk, mücadelemizi de öyle sürdürdük. Ama kendisi de dahil o dönemin bütün siyasi sorumluları halkımız nezdinde, halk vicdanında mahkum olmuştur. Gün gelecek sandıkta da daha güçlü cevabını alacaklar. Umarım bir gün bizler değil, onlar yargı karşısına çıkarak hesap verecekler. Siz bu talimatları bu güvenlik güçlerine verirken tam olarak ne dediniz, bunu bir savcının, hakimin sorması lazım. Bakın burada sivil insanlar öldürülmüş, orada silahlı militan gruplar da yok. Orada bu sivil insanlar nasıl öldürülmüş? Bunu araştırdınız mı diye sorması lazım yargının. Ama o günler ancak bu iktidardan sonraki günlerde ve dönemlerde olacak.

Şimdi grup konuşmalarım ile ilgili de en azından kayıtlara geçsin. 22.12.2015 tarihli grup konuşmamda beyanatlarda bulunmuşum, uzun uzun izah etmişim. Sorunun çözümü konusunda. Dolayısıyla bu uzun konuşmamın dosyası, CD'si sizde olduğu için tarihe kayıt olarak geçsin istiyorum.

İddianamemde konuşmalarım dışında bir şey yok

22.12.2015 tarihli grup konuşması, 12.01.2016 tarihli grup konuşması, 2.2.2016 tarihli grup konuşması, 23.02.2016 tarihli grup konuşması, 15.03.2016 tarihli grup konuşması, 12.07.2016 tarihli grup konuşması, 26.07.2016 tarihli grup konuşması, 5.02.2016 tarihli grup konuşmaları... Bunlar partimin siyasi görüşleri olarak aynı zamanda kendi şahsi siyasi görüşlerim olarak mütemadiyen istikrarlı bir şekilde hem parlamento dışında hem parlamento içinde ifade ettiğim siyasi görüşlerimdir. Bu görüşlerim kesinlikle bırakın şiddet övgüsü, terör övgüsü, propaganda olarak nitelendirmeyi suç olarak nitelendirilemez. Ama savcı bu konuşmalarımdan yola çıkarak örgüt yöneticiliği sıfatıyla cezalandırılmamı nihai olarak iddianameden talep etmiş. Kamuoyunun bilmesinde fayda var. İddianamenin en kallavi fezlekesi de budur. En kalabalık, en uzun fezlekesi de budur. 5 tane konuşmaya dayanıyor bu. Zaten iddianamede konuşmalarım dışında somut hiçbir delil yok. 3-4 tane sahte kumpas delilini de çıkararak koyduğunuzda kamuoyunun bilmediği, duyulmamış, benim konuşmalarım dışında hiçbir şey yok. Bu da onlardan biri. Dolayısıyla suçlamaları kabul etmiyorum. Beyanlarımın, konuşmalarımın içeriği, maliyeti belli bir çerçevededir. Mahkemenizin de bu çerçevede değerlendirip ele alması gerektiğini düşünüyorum. Bu fezlekeye dair savunmalarım bundan ibarettir.